Թ. ՏԱՐԻ 2479 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 24 ԱՀԵԿԱՆ 4384 30 ԱՊՐԻԼ 1892 15 ՇԷՎՎԱԼ 1309 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան ղրուշ	150
» »	Վեցամսեայ »	75
» »	Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բրդաւարի ծախքը մօրիցնալ	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 30/12 ՄԱՅԻՍ 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ—ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Գանձային, առեւտրական և սեղանաւորական խնդիրներ մեծ կարեւորութիւն ունին օրուան խնդրոց շարքին մէջ, և քաղաքական կացութեան վրայ կ'ազդեն որոշապէս։ Ահաւասիկ, իբրեւ նորագոյն օրինակ տեսակին մէջ, Իտալիոյ տնտեսական և գանձային վիճակն, որ իւր անձկութեամբ կը բերէ քաղաքական շփոթութիւն, նախարարութիւններ կը տապալէ մի զմիոյ կնի, և Երրեակ Նիզակակցութիւնն անգամ կը ցնցէ։ Ահաւասիկ Սպանիա, որ իւր կառավարական դժուարութիւնները կը պարտի գանձային անկանոնութեանց։ Ահաւասիկ Յունաստան, ուր Եորկիոս Թագաւոր պէտք կը տեսնէ դուն ուրեք ի գործ դրուած իրաւասութիւն մ'ի կիր առնուլ, առանց խորհրդարանական քուէի Նախարարութիւն մը պաշտօնանկ ընելով, զի երկիրը սնանկութեան եզրն հասած էր, և նոյն եւմտական շփոթութեան պատճառաւ, այսօր ալ կը գտնուի նոր Խորհրդարանի մ'ընտրութեան պայքարներուն մէջ տեղ։ Չերթանք մինչեւ Փորթուկալ, քող մը ձգելով անցնինք այն անկարգութեանց և արտաքին դժուարութեանց վրայ որք հոն հետեւանք եղան գանձային անձկութեան, և գանք աւելի հարուստ ազգերուն։ Չէ՞ մի որ Անգլիոյ և Միացեալ Նահանգաց գժտութիւնն, որ վերջապէս իրաւարար ատեանի մը վճռոյն ենթարկեցաւ, ձկնորսային խնդրէն յառաջ եկած է։ Չէ՞ մի որ ձկնորսային և մաքսային խնդիրներու պատճառաւ Անգլիա ի վտանգի կը գտնուի ձեռքէ հանելու Նոր Աշխարհի մէջ իւր միացեալ ստացուածքն, ինչպէս Քանատա և Նիւֆաունտլէնտ։

Միացեալ Նահանգաց մէջ ալ արծաթի խնդիրը միտքերը շատ կը զբաղեցնէ, և ուղղապէս կ'ազդէ առաջիկայ Նախագահական Ընտրութեան վրայ։ Արծաթի հանքեր բանեցնող և անոնց շնորհիւ ապրող շատ մը մարդիկ իրենց քուէներն այն ընտրելեաց կուտան միայն որք խոստանան առաջարկել կամ պաշտպանել այնպիսի օրէնքներ որով արծաթին յարգը բարձրացնելու նպատակն։ Ամերիկեան քաղաքական գործիչներու մէջ անո՛նք իսկ որ հաւատք չունին արուեստական միջոցներով արծաթին յարգը բարձրացնելու դրութեան վրայ՝ արծաթի կուսակցաց քուէները շահելու ակնկալութեամբ ի նպաստ արծաթի յայտարարութիւններ կ'ընեն։ Կրնանք արծաթապաշտք և ոսկեպաշտք անուամբ երկու տարբեր կուսակցութիւններ որոշել, որք հանրապետականք և ժողովրդականք անուամբ նախկին կուսակցութիւններէն աւելի փոյթեռանդն կ'աշխատին իրենց ընտրելիներն յաջողցնել։ Նոյն իսկ նախագահ Հարիսընի համար կ'ըսուի որ թէպէտ մեծ հաւատ չունի արծաթի վրայ, բայց արծաթամէտք կը ձեւանայ՝ յաջողցնելու համար իւր վերընտրութիւն, կամ գէթ իւր կուսակցութեան պաշտօնակալ ընտրելոյ մ'ընտրութիւնն Հանրապետութեան Նախագահի առաջիկայ փոփոխման առթիւ։

Նախագահ Հարիսըն առաջարկեց Միջազգային Դրամական Համաժողովոյ մը գումարումն, յԵւրոպա կամ ի Միացեալ Նահանգս, որոշ գին մը սահմանելու համար արծաթին՝ բաղդատմամբ ոսկւոյ։ Այս լուրն իսկ կասեցուց արծաթի տեւական անկումն, և վերջին օրերս քիչ մը ամրապնդեց արծաթի գինն։ Ասկէ կը հետեւցնեն ոմանք թէ ո՛չ միայն Միացեալ Նահանգաց այլ և ուրիշ առեւտրական մեծ կեդրոններու մէջ ջերմ փափաք կայ ոսկւոյ և արծաթի խնդիրը կարգադրելու։ «Ուղղափառ տնտեսագէտք» չեն ընդունիր երկմետաղեան դրութիւն, առարկելով թէ արծաթն ամեն տարի յարաճուն քանակութեամբ կ'արտադրի անսպառ հանքերէն, ապրանքի մը պէս հրապարակը կ'ողողէ, և եթէ ոսկւոյ հաւասար օրինական դրամ ճանչուի, աւելի մեծ քանակութեամբ կրնայ արտադրուիլ, և յայնժամ բնական է որ արծաթ դրամով ապրանք գնելու կարողութիւնը նուազի, և շփոթութիւն ծագի առեւտրական հրապարակին վրայ, մինչ ոսկեհանքերն այնքան հարուստ չեն, ոսկւոյն արժէքը տարուէ տարի այնքան մեծ ելեւէջներ չի կրեր, որով գնոց հաստատութիւնն անհամեմատապէս աւելի կ'ապահովի ոսկւով, և արդէն կ'օգտէ միայն մէկ մետաղը պարտաւորիչ կերպիւ ընդունելի դրամ ճանչել մեծ վճարմանց մէջ, արծաթը թողլով մանր վճարմանց յատկացեալ պիտակ դրամի վիճակին մէջ։ Մինչ միամետաղեանք որոշեալ սահմանէ մ'անդին արծաթն իբր ապրանք կը նկատեն, և իբրեւ ապրանք անոր գինն իւր բնական ընթացքին կը թողուն, երկմետաղեանք, Լատինական Միութեան մէջ եղածին նման, կը պահանջեն միջազգային համաձայնութեամբ գին մը սահմանել արծաթին՝ բաղդատմամբ ոսկւոյ, որով, կ'ըսեն, արծաթ մետաղի գինն ամուր կը բռնուի, և արծաթով առուծախ ընելու հարկադրեալ շատ մը երկիրներ ամեն տարի մեծ վնաս չեն կրեր ոսկւոյ հետ փոխանակութեան պատճառաւ։

Անգլիա, որ ոսկեպաշտ երկրաց գլուխը կը գտնուի, կը պարունակէ արծաթի պաշտպաններ ալ, որք նկատելով թէ Հնդկաստանի մէջ տիրող դրամն արծաթ է, և Հնդկաստանի հետ Անգլիոյ վաճառականութիւնը տարուէ տարի կ'ընդարձակի, կը պահանջեն արծաթին գին մը որոշել, որպէս զի Հնդկաստանի կառավարութիւնն ամեն տարի մեծաքանակ վնաս մը չընէ արծաթին ոսկւոյ հետ փոխանակումէն, և անգլիացի վաճառականք որք Հնդկաստան ապրանք կը ղրկեն վաճառելու, գնոց հաստատութիւն կարենան ակնկալել։ Անցեալ օր ծանուցինք Մանչեսթրի Առեւտրական Սենեկին այս մասին առած որոշումը՝ թեթեւ մեծամասնութեամբ մը։

Կ'ըսուի թէ Պ. Կոշըն եւս հակառակ չէ խնդրոյն ո՛ և է կերպ կարգադրման։ Անգլիացի երեւելի վաճառականք և գործարանատէրք ոմանք համոզուած են թէ արծաթն իբրեւ օրինական դրամ մեծաքանակ վճարմանց համար չընդունելով, շատ մը առուտուր կը կորսուանին, և սպիտակ մետաղին պաշտպանութենէ զուրկ մնալը պատճառ կը համարին առեւտրական գործոց դադարման։ Առ այս ուրիշ վաճառականներ կը պատասխանեն թէ օտար երկրաց մաքսային արգելքներն են պատճառ անգլիական վաճառականութեան նուազման։

Երէկ, չորեքշաբթի, Լորտ Սալզպըրի, Պ. Կոշըն և Պ. Պալֆուր արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ պիտի ընդունէին Անգլիոյ Առեւտրական Սենեկաց, Երկրագործական Սենեկաց, Գործաւորական Ընկերակցութեանց եւ այլ մարմնոց կողմէ լիազոր պատգամաւորութիւն մ'այս դրամական խնդրոյ վրայ խորհրդակցելու։ Այս մարմնոց խնդիրքն է որ ոսկի և արծաթ դրամոց միջեւ սակի տեւականութիւն հաստատելու համար միջազգային տնօրէնութիւնք ձեռք առնուին։ Հարիսըն նախագահին ալ առաջարկը դէպի նոյն կէտ կը միտի։ Եթէ Անգլիա հաւանի, Եւրոպեան միւս Տէրութիւնք չեն ընդդիմանար։ Բայց ոսկեպաշտ Անգլիա դժուար պիտի ընդունի արծաթը, վախնալով զի մի գուցէ աղքատ երկիրք, որք առաւելապէս արծաթ կը գործածեն, Անգլիոյ ոսկին գրաւեն։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վիլհէլմ Կայսր, համախմբեալ կայսերազանց և իշխանազանց առջեւ բանախօսելով, սա կերպիւ ծանոյց իւր անդրանիկ որդւոյն զինուորական ասպարէզի մէջ մտնելն, իբրեւ երկրորդ տեղակալ արքունի պահակազօրաց առաջին գնդին մէջ։

«Իմ անդրանիկ որդիս այսօր, բատ վաղեմի աւանդութեան մը, կը մտնէ բանակին կարգաց մէջ։ Թէեւ իւր մանկական տարիք իրեն թոյլ չտայ մասնակցիլ ձեր զինուորական մարզանաց, բայց հաւասի եղիք թէ ինք բարեկամութեան պակասութիւն պիտի չունենայ։ Ես ինքս ալ դեռ ուրախութեամբ կը յիշեմ այն ժամանակն յորում ձեր մէջ ապրեցայ, իմ մեծարեալ պապուս աչաց առջեւ։»

Ապա դառնալով գահաժառանգին, ըսաւ Ն. Վեհափառութիւն.

«Եւ արդ, որդեա՛կ իմ, յառա՛ջ, եւ կատարէ քու պարտականութիւնդ։»

ՌՈՒՍԻԱ ՅԱՐԵՒԵԼՍ

Ռուս թերթ մը կ'իմանայ թէ Ճաբոնի կառավարութիւնը Խորհրդարանին մատուցած է օրինագիծ մը, որով կը հաստատէ թէ այսուհետեւ ռուսերէնի ուսումը պարտաւորիչ պէտք է ըլլայ ճաբոնական վարժարանաց մէջ։ Ռուս ուսուցիչներ պիտի բերուին ի Ճաբոն։ Իւր աշխարհական դիրքով, Ճաբոն մի կողմէ Ռուսիոյ, միւս կողմէ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց դրացի է։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Պ. Ճ. Մաք Քոն, երբեմն Լեւանթ Հէրըլտի տնօրէն-խմբագրապետ ի Կ. Պոլիս, այս օրերս Կլատսթոնեան կուսակցութեան կողմէ ընտրելի ներկայացաւ Լանքաշիրի Մաքըսֆիլտ շրջանակին մէջ, ընդդէմ Պ. Պրոմլի Տէվընբորթի։ Պ. Մաք Քոն իռլանտացի մ'է որ կանուխէն ըմբոստացած էր Փառնէլի դէմ, որ հետեւապէս չթոյլատրեց որ նա վերընտրուի իռլանտական շրջանակի մէջ։ Հիմա Պ. Մաք Քոն կը պատրաստուի խորհրդարանական կեանք մտնել ո՛չ իբրեւ բնիկ իռլանտական երեսփոխան մը, այլ իբրեւ իռլանտացի երեսփոխան անգլիական շրջանակի մը։

ԺԱՆՆ ՏԱՐՔԻ ԱՄԻՍԸ

Մայիս Ժանն տ'Արքի ամիսն է։

Մայիս ամիսն է որ Տօմրէմիի հովուուհին, պարիկներու ծառին տակ նստած, Ֆրանսայի զինուոր ըլլալ կ'երազէ և գամ քան զգամ թախանձագին կ'ըլլան այն ձայներն որք իրեն կը գոչէին վերէն. «Գնա՛, դուստր Աստուծոյ, գնա՛։»

Մայիս ամիսն է որ Օռլէանի ազատաբարուհին, յաղթանակաց շնորհիւ, կ'արգելու որ ֆրանսացիք անգլիացի չըլլան, և ապա Քոմբիէնի առջեւ Պուրկոնեցիներուն ձեռք կ'իյնայ։

Մայիս ամիսն է որ Ռուանի մարտիրոսուհին հարցաքննուելով, յանդիմանուելով, տանջանաց գործիներուն առջեւ դրուելով կը դիմագրաւէ դատաւորաց և դահճաց, յետոյ կ'ուրանայ, ապա իւր ուրացումն ետ կ'առնու, և վերջապէս խարոյկի կը մատնուի։

Կրթական բարձրագոյն խորհուրդն ի Ֆրանսա քուէարկեց Ժաննի դպրոցական տօնն, և Խորհրդարանը քիչ ատենէն պիտի քուէարկէ ազգային տօն ի պատիւ Ժանն տ'Արքի։ Ասկից կը ծագի, կ'ըսէ փարիզեան թերթ մը, օրն օրին յիշեցնելու շահեկանութիւնն այն իրողութիւններ որք կը հաստատեն թէ մայիս ճիշդ այն ամիսն է յորում Ժանն տ'Արք պէտք է փառաւորուի այսօրուան դպրոցականներէն և վաղուան բոլոր ֆրանսացիներէն։

Ժանն տ'Արքի կեանքէն քաղուած այս օրագրութիւնք կը յենուն վաւերական գրութեանց վրայ, որք պէտք եղած կերպով ծանօթ չեն և որոց վաւերականութիւնն անժխտելի է, Ժանն տ'Արքի «Դատապարտութեան դատը» և «Արդարացման դատն», հրաշալի գրութիւններ որք դատական փաստերու կրկին շարքի մը ներքեւ կը բերեն ամենէն զարմանալի, ամենէն գեղեցիկ, ամենէն հրահանգիչ և միանգամայն ամենէն ստոյգ պատմութեան։

Միոյն մէջ Ժաննի թշնամիներն իւր առաջին ջատագովներն են. իրենց կողմէ ստորագրուած տեղեկագրերը մեքենայելով, իրենց վրէժխնդրութիւնն յագեցնել կը խորհէին, և անոր փառքն անմահացուցին։ Անկարելի է դիւցազնուհւոյն սրտայոյզ հարցաքննութիւնները կարդալ և չըսել մտովի. «Ի՛նչ վսեմ աղջիկ»։

Միւսին մէջ կը գտնուին հովուուհւոյն, մարտկուհւոյն, մարտիրոսուհւոյն խօսքերն ու պատմութիւնն իւր կեանքի վկաներէն իսկ յայտնուած, որք կարգ ըստ կարգի կուգան իրենց վկայութիւններն ընելու։ Ժաննի կնքամայրը, բարեկամուհիները, դրացիներն ի Տօմրէմի, հօրեղբօրորդին որ առաջին անգամ հաւատաց անոր և տարաւ ի Վօքուլէօռ, երկու զինակիրներն որք թագաւորին տարին զայն, կրօնաւոր մը որ հարցաքննեց ի Փուաթիէ, ամենէն կենդանի մանրամասնութիւնները կուտան մեզ Ժաննի տղայութեան և այն փորձութեանց վրայ զորս կրեց Շարլ Է. Թագաւորին կողմէ չընդունուած։ Յետոյ իւր զինակիցները, Տիւնուա, տ'Ալանսոն, Տը Կօքուր, Թիպօ, տ'Արմանեաք, Օռլէանի քաղաքացիները, իւր մանկլաւիկ, իւր գործակալ, իւր խոստովանահայր, կը պատմեն մեզ, ամեն կերպ նկարագեղ պարագաներով, անոր պատերազմիկ կեանքը։ Վերջապէս, դատաւորին քարտուղարները, Ռուանցիներ, նոյն իսկ մեղսակիցք Քօշոնի, կը տեղեկացնեն մեզ, այնպիսի խօսքերով որ յաճախ արտասուելու աստիճան կը յուզեն, իւր անցքերն ու ընթացքն իւր բանտարկութեան, դատաստանի և տանջանքի միջոցին։

Այս էջեր հայրենասիրութեան աւետարանն են Ֆրանսացւոց համար։

Կիւրակի 1 մայիս

(Առաջին օրագրութիւն Ժան տ'Արքի վրայ)

«Մինչ իւր ընկերուհիք, մայիսը տօնելով, կ'երգեն և կը պարեն, Ժանն նստած «կը մնայ ըղձանոյշ կանանց կամ պարիկներու հաճարի կամ փեկան (գայլն աղաճը) «ծառին տակ և թաղուած է իւր անխօս «գաղափարին մէջ.—ազատել Ֆրանսան։»

Տօմրէմիի երկրին մէջ հաճարի թաւ ծառ մը կար, զոր հին ժամանակէ ի վեր, «կանանց ծառը» կ'անուանէին, վասն զի երեւակայական պարիկ կանայք կը յաճախէին հոն։ «Շատ անգամ, լուսնի լուսոյն, կ'ըսէր Պեաթրիս, Ժաննի պառաւ կնքամայրը, մեր հայրերը տեսած են պարիկ ցեղերն որք իրարու ձեռքէ բռնելով կ'երգէին Պուա-Շընիւի բացատներուն մէջ և կուգան կը պարէին հաճարին չուրջ։ Բայց հիմակ ա՛լ չեն գար, մեր մեղքերուն պատճառաւ։» Այս պարզամիտ գիւղացւոց համար նոյն բանն էր թէ՛ դրուիտական կրօն և թէ քրիստոնէական կրօն։ «Մենէ աղջկներուն պատուական աղբիւրն» անունը կուտային հաղարջներով շրջապատեալ այն աղբիւրին որ կը վազէր հաճարէն քիչ հեռի։

Մայիսի առաջին կիւրակին, ինչպէս նա միջինքի կիւրակին, Տօմրէմիի աղջիկունք և մանչեր սովորութիւն ունէին խմբովին երթալ կանանց ծառը, հետերնին առնելով կաղին, հակիթ եւ սպիտակ հաց։ Այս երիտասարդք կը վազէին երգելով, պարելով, յետոյ կ'երթային ջուր կը խմէին եւ ճաշերնին կ'ընէին, հաղարջներ ողկուզելով՝ աղբիւրին քով։ Աղբիւրին չորս կողմը կը տարածուէին սիրուն ծաղկոցներ։ Մեծ գործերնին էր փունջեր շինել եւ պսակներ հիւսել, գեղեցիկ հաճարենին զարդարելու համար։

Փոքրիկ Ժանն տ'Արք ուրիշներու պէս կ'ընէր։ Բայց նաեւ երբեմն կը պատահէր որ մեկուսանար իւր ընկերուհիներէն։ Հանրիէթ, Մանժէթ, իւր երկու ամենէն սիրելի բարեկամուհիներն, և Իզապէլ, որ աւելի տարեց ըլլալով նուազ մտերիմ էր, կը յանդիմանէին զինք՝ իրենց հետ չխաղալուն։ Բայց փոքրիկ Ժանն ականջ չէր դներ անոնց, կը յիշէր գիշերուան պատմութիւններն, յորում կը խօսուէր ծերունի Մեռլէնի սա գուշակութեան վրայ. «Կին մը կորսյս ամեն բան. (և արդարեւ հրէշային Իզապօն, Շարլ Է.ի մայրն ամեն բան կորուսած էր). Պուա Շընիւի կին մը, կոյս աղջիկ մը ամեն բան պիտի փրկէ։» Եւ երկնային տեսիլներ կը ծածանէին Ժաննի շլացեալ աչերուն առջեւ, և կը թուէր իրեն թէ կը լսէ իւր եկեղեցւոյն ընտանի սուրբերուն ձայներն, որք կը մրմնջէին իւր ականջին «Փուշակեալ կոյսը դո՛ւն ես։» Եւ Ժանն կը մնար երազուն, որով ապագային բացուեցաւ իրեն համար. «Ժանն իւր որոշումն ըրաւ պարիկներու ծառին տակ։»

* *

Փարիզի գլխաւոր լրագիրք, նոյն իսկ ամենէն ազատականք, մայիս ամսոյ սկիզբէն մինչեւ վերջը, կը հրատարակեն ամեն օր մէկ մէկ օրագրութիւն Ժան տ'Արք օրիորդին կենաց և մեծագործութեանց վրայ, և մայիս 1ի «Ցայժմ աւուրքն» իբրեւ նմոյշ թարգմանեցինք վերեւ։ Այս օրագրութեանց մէջ օրն օրին կը պատմուի թէ ինչպէս Ժանն տ'Արք կրօնային և հայրենասիրական ներշնչմամբ մտած է ֆրանսական բանակին մէջ, որ յուսահատական վիճակ մը ունէր անգլիական արշաւանքին առջեւ, ու քաջալերած է ֆրանսական հայրենեաց պաշտպաններն, իւր անձնական քաջութեան և ոգեւորութեան հրահրիչ օրինակաւ։ Այս օրագրութեանց մէջ հակիրճ և գրաւիչ ոճով մը կը պատմուին այն պատերազմունք և յաղթութիւնք զորս ամենէն թերահաւատ ֆրանսացին կ'ընդունի այսօր թէ Ֆրանսա կը պարտէր հաւատացեալ օրիորդին կրօնային ջերմեռանդութեան և միամիտ հայրենասիրութեան, պատերազմունք և յաղթութիւնք որոց հետեւանքն եղաւ Ֆրանսայի ազատումն Անգլիոյ տիրապետութենէն և Շարլ Է. Թագաւորի վերահաստատումը ֆրանսական խարխլած գահուն վրայ։ Ինչպէս յայտնի է, Անգլիացիք ապա վրէժ լուծեցին Ժան տ'Արքէն, զոր յաջողած էին գերի բռնել, իբրեւ կախարդ խարոյկի մատնելով զնա, և ի նախատինս այն ժամանակի ֆրանսական կղերին, գտնուեցան եկեղեցականներ որք տնաւեր թշնամւոյն վրէժխնդրական խորհրդոց գործիք եղան, և այս աւուր կղերին կողմէ կը դատապարտուին։

—)(44)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳՈՐԾԱՏԱՆ ՊԱՐԻԿԸ

—Եւ ուրիշ խեղճ արարածներ որոց պէտք է օգնել աղէկ մեռնելու համար, յարեց Ժեռոմ։

Երկու արցունքներ սպրդեց գաղտաբար և յարեց.

—Պարոն աբբա, խեղճ կինս վերջին ժամուն հասած է, եկէք մխիթարեցէք ուրեմն զայն որ պիտի մեռնի առանց վերստին տեսնելու և համբուրելու իր զաւակները։

Ժինու աբբան խոնարհեցաւ։ Հասկցած էր։

Երկու մարդերն անմիջապէս ճամբայ ելան դէպի Շարմիլեան։

Զորս երկայն մղոն պիտի կտրէին։

Ճամբան քիչ խօսեցան։ Իւրաքանչիւրն իր մտահոգութիւնն, իր մտածումն ունէր։

Անկլատ կ'ըսէր ինքնին.

—Ողջ պիտի գտնե՞մ զայն։

Եւ քայլերը կը փութացնէր։ Բարեբախտաբար Պ. Ժինու անտառապահին չափ աղէկ քալող էր։

Հասան։

Անմիջապէս, դուռը բանալով, Ժերոմ իր ակնարկն ուղղեց դէպ անկողինն, եւ սիրտն ուժգնութեամբ բաբախեց։

Բլոտին ձեռքը շարժելով, կարծես կ'ըսէր իրեն թէ երջանիկ էր իր ետ դառնալուն։

Պ. Ժինու ներս մտաւ եւ հիւանդին առջեւ գնաց խոնարհեցաւ։

Անմիջապէս հրացանն եւ պայուսակն հանելէ ետք, Ժերոմ բազկացը մէջ առած էր կինն եւ կ'ըսէր.

—Կապրիէլը տեսայ. գացի փնտռեցի զայն որպէս զի համբուրելու երջանկութիւնն ունենաս, բայց... չի կրցայ քեզ բերել... այս առտու իսկ զաւակ մը ծնաւ... պզտիկ աղջիկ մը։ Կապրիէլն համբուրեցի... քեզի եւ ինծի համար... պզտիկին ճակտին վրայ ալ համբոյր մը դրի։

Բլոտինի աչուըները կը լուսաւորուէին խռովայոյզ փայլերով եւ իր կապարագոյն դէմքն, արդէն սառուցեալ, ժպտուն երեւցաւ։

—Իմ բարի Ժերոմս... մրմնջեց։

Յետոյ, Ժիւլին ցուցուց նմա եւ նշան ըրաւ Ժինու աբբային որ մօտենայ։

Եւ մինչ ամուսինը ցած ձայնով կը խօսակցէր Ժիւլին եւ Ֆանշէթին հետ, Բլոտին, հազիւ որոշ ձայնով, կը խօսէր կրօնաւորին հետ.

Այս վերջնոյն ընդունածը խոստովանութիւն մը չէր, որպէս կարելի էր կարծել, հոգեվարը խղճին վրայ բան մը չունէր։ Շնորհակալ կ'ըլլար աբբային որ ըսած էր իրեն.

—Եղբօրաղջիկս եւ ես պիտի հսկենք ձեր աղջկան եւ անոր զաւկին վրայ...

Պ. Ժինու անկողնէն հեռացած ըլլալով, Բլոտին իր ամուսինը կանչեց։ Եւ երբ Անկլատ անոր մօտ գտնուեցաւ, անոր երկու ձեռները բռնելով.

—Ա՛լ մի՛ բաժնուիր ինձմէ, ըսաւ, առանց կեցիր, քովս. հիմա պիտի մեռնիմ... քանի մը վայրկեանէն ա՛լ չկամ... բայց նորէն կը յանձնեմ քեզ Կապրիէլը եւ... պզտիկը... Տիկ. Մեւվիլ բարի է... քեզ նման ինք նաեւ պիտի հսկէ մօր եւ զաւկին վրայ։ Չեմ մոռնար Բիքռը... դուն անոր... կ'ըսես...

Հիւանդը չի կրցաւ աւարտել, ձայնը մարած էր։

Ժիւլի եւ Ֆանշէթ յորդ արտասուք կը թափէին։

Բլոտինի աչերն, իր ամուսնոյն վրայ սեւեռեալ, տարապայման բացուեցան եւ կամաց կամաց, անսարսուռ, փչեց իր վերջին շունչը։

Ժերոմ սրտայոյզ աղաղակ մը արձակեց եւ հեծկլտալով նետուեցաւ մարմնոյն վրայ որուն հոգին թռչած էր։

Ժինու աբբան, ծնրադրած, մեռելոց աղօթքը կը կարդար։

Երկու օր վերջը տեղի ունեցաւ Բլոտին Անկլատի յուղարկաւորութիւնը։

Բոլոր Շարմիլեան եկած էր մինչեւ վերջին բնակարանն ընկերանալու անոր որ եղած էր տիպար ամուսնոյ եւ մայրերու։

Արդարեւ, Ժերոմ յուզուեցաւ իրեն եղած բարեկամական ցոյցերէն, որոցմով մեղմացում մը գտաւ իր ցաւին։

Բազմաթիւ անտառապահներ, Ժերոմի պաշտօնակիցք, իրենց գլուխն ունենալով ընդհանուր պահապանը, ամեն կողմէ եկած էին ներկայ գտնուելու յուղարկաւորութեան։

Դագաղին ետեւէն կը նշմարուէին նաեւ անտառաց քննիչն ու փոխ-քննիչը, երկուքն ալ համազգեստով։

Ասիկա փայլուն պատիւ մըն էր որ կ'ըլլար հանգուցեալին օրինակելի կեանքին և անտառապահին պարկեշտութեանը։

Յետ թաղման, իր ընկերներուն ձեռքը սեղմելով, ողջունելով և շնորհակալ ըլլալով իր պետերուն, Ժերոմ Անկլատ տուն դարձաւ և հոն փակուեցաւ։

Մինակ, Ֆանշէթ կուգար առտուն եւ ճաշի ժամերուն, վասն զի ուզած էր քանի մը օր իր վրան առնուլ տան բոլոր հոգերը։

Սուգի առաջին շաբթին այսպէս անցաւ։

Յաջորդ կիրակին այրին եկեղեցի գնաց՝ ունկնդրելու համար Թիւ պատարագի մը որ իր սիրելի հանգուցելոյն համար կը մատուցուէր։

Եկեղեցիէն ելնելուն տանը ճամբան չի բռնեց։

Ֆանշէթ տեսաւ որ անտառներու կողմէն կ'երթար։ Մեծաքայլ կը յառաջէր։ Ժերոմ Անկլատ հիւանդանոց կ'երթար։ Հիմակ, իր աղջիկը վերստին տեսնելու անդիմադրելի պէտքը միայն կը զգար։

Շատ եւ երկարօրէն մտածած էր հանգուցելոյն տուած խոստման վրայ։ Եւ ըսած էր ինքնին.

—Աղջիկս և զաւակը քովս պիտի առնեմ։

Եւ ամենեւին հոգը չէր ըներ թէ ի՛նչ կրնային ըսել ան սա. է՛հ, ի՛նչ հոգն էր իրեն։ Մնոտի երկիւղները և ապուշ հպարտութեան մը ամեն խնդիր մէկդի դրած էր։

Միեւնոյն սպասուհի կինն իր դէմն ելաւ։

—Ա՛հ, իմ խեղճ պարոնս, ի՛նչ դժբախտութիւն, ըսաւ տխրօրէն և ձեռները միացունելով։

Անկլատ սկսաւ դողդղալ կաղնիի մը պէս զոր կը հարուածէ փայտահատին կացինը և որ մօտ է տապալելու։

—Ա՛հ աղջիկս մեռա՛ւ, բացագանչեց։

—Ո՛չ, պատասխանեց կինը, բայց, յարեց, ցուցնելով պարապ անկողինը, ա՛լ հոս չէ։

—Ո՞ւր է, ո՞ւր է աղջիկս, հարցուց Ժերոմ անձկութեան սարսափելի արտայայտութեամբ մը։

—Հիւանդանոց տարին։ Ձեր զայն տեսնելու հետեւեալ օրը, նշմարեցին որ խելքը թռուցած է։

—Խե՛նդ, խե՛նդ, իմ աղջիկս խե՛նդ, կը կրկնէր դժբախտ մարդը, ինքն ալ խենդեցած վիշտէն և յուսահատութենէն։

Յանկարծ վեր առաւ օրօրոցին վարագոյրները, գոչելով.

—Մանուկը կուզեմ։

Մօրը պէս, տղան ալ հոն չէր։

—Պարոն, ըսաւ կինը, պզտիկ աղջկան մասին անհոգ եղէք։ Ժինու աբբան եկաւ առաւ զայն ստնտուի տալու համար։

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԱՌԻ-ՄԱՏԼԷՆ

Ա.

ԴԵՏԵԶՐԻՆ ԱՄԱՌԱՆՈՑԸ

—Սիրելի մա՛յր, նայէ... տակնուվրայ ըրի պարտէզը... բայց, շատ մի՛ յանդիմաներ զիս։

Նա որ այսպէս կը խօսէր մտնելով սրահէն ուր կը գտնուէր իր մայրը, ջահակալին վրայ գնաց դրաւ երկու խոշոր ծաղկէ փունջեր որոց մէջ կ'երեւէին վարդեր, շուշաններ, կանթեղնիճներ, շահոքրամներ, հրանունկներ և կապոյտ, ճերմակ և վարդագոյն վերոնիկներ։

Գոհ և բոլորովին երջանիկ, ծաղկահաւաք երիտասարդը ետին դարձաւ, առաջուց ապահով ըլլալով ազնիւ կնոջ հաւանութեան, զոր այնքան լաւ կը ճանչնար։

Քսան և հնգամեայ սիրուն երիտասարդ մըն էր, միջակէն քիչ աւելի բարձր և վայելուչ հասակաւ. զօրաւոր եւ քաջառողջ կ'երեւէր, եւ հետեւապէս ճարպիկ էր։

(Շարունակելի)

Հրատարակելով այս օրագրութիւնները՝ Օրլէանի օրիորդին նուիրեալ մայիս ամսոյ ամէն օրերուն մէջ, Ֆրանսական լրագրաց նպատակն է գործակցիլ այն շարժման որով կ՚ուզուի Խորհրդարանին քուէարկել տալ թէ Ժան տ'Արք՝ իբրեւ մեծագոյն ազգային դիւցազնուհին՝ իրեն յատուկ պաշտօնական տօնի օր մը ունենայ բովանդակ Ֆրանսայի մէջ։

ՎՍԵՄ. ՄԵԼՔՈՆ ԽԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վսեմ. Մելքոն Խան հետեւեալ նամակն հրատարակած է Թայմզի մայիս 2 թուոյն մէջ.

«Տէ՛ր, Ձեր Պերլինի թղթակից դերման թերթէ մ'առնելով կը ծանուցանէ թէ Շահին կառավարութեան կողմէ պաշտօն տրուած էր ինձ պարգեւատր փոխառութիւն մը կնքելու եւ ես քանիցս փորձեր եմ արտօնագիրը ծախել իմ անձնական շահուս համար։

«Այս տեղեկութեան ո՛չ մէկ բառը ճշմարիտ է։

«Ինձ երբեք պաշտօն չտրուեցաւ պարգեւատր փոխառութիւն մը կնքելու։

«Այնպիսի արտօնագիր մը ի վաճառ հանել փորձելուս տեղի չի կար, այն պարզ պատճառաւ զի Վեհ. Շահն ինք, երբ յԱնգլիա կը գտնուէր, այն արտօնութիւնն յանձնեց Ֆրանսացւոյ մը։

«Ամէն վաւերագիրք, կատարելապէս ճիշդ եւ հաստատեալ կրկին ստորագրութեամբք Շահին եւ Պարսկաստանի նախարարապետին, երկու տարիէ հետէ կը գտնուէին ի Լոնտոն անգլիական դրամատան մը ձեռքը։

«Պերլինէ տրուած սխալ լուրը սա կերպիւ ծագում առած է թէ Շահն յիշեալ արտօնութիւնը Ֆրանսացւոյն յանձնած եւ Ֆրանսացին անգլ. ընկերութեան վաճառած լինելով, այս գործառնութիւններէ երեք ամիս ետքը նախարարապետն ամէն կերպիւ փորձեց ետ առնուլ այն արտօնութիւն եւ պելճ. սեղանաւորաց ոմանց վաճառել։ Բայց տեսնելով որ սխալ հաշուած է եւ այս կերպ գործողութեամբ վնասուց հատուցում կը պահանջէի կառավարութենէն, այժմ իւր սխալն ուրիշներու վրայ թողուլ կը կամի։

«Գալով այն ծիծաղելի լրոյն թէ Պարսկաստանի ծառայութենէն պաշտօնանկ եղած եւ երկրէն արտաքսուած ըլլամ պարգեւատր վիճակահանութեան խնդրոյն պատճառաւ, բաւ է որ իմացնեմ ձեզ թէ Վեհ. Շահին բացարձակ հրամանաւ արտօնեալ եմ բնակիլ յԵւրոպա, կամ Պարսկաստան դառնալ երբ ուզեմ, թէ նախարարապետին հետ իմ անհամաձայնութիւն վերաբերութիւն չունին դրամական խնդիրներու, եւ այն արտօնութեան ետ առնուելէն վեց ամիս յետոյ Վեհ. Շահը զիս Հռոմայ դեսպան կարգեց, բայց ես հրաժարեցայ, նախարարապետին հետ յիշեալ անհամաձայնութեանս բերմամբ։» Իշխան Մելքոն Խան

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐՄՏԻՔ

Ռուսական արմտեաց տեսակին գէշութեան համար օտար վաճառականաց կողմէ ժամանակէ մ'ի վեր գանգատ եղած ըլլալով, ելմտական նախարարութիւնն որոշեց կառավարական յատուկ քննիչներու կարգ մը հաստատել յՕտեսա, Լիպաւ, Ռիկա, Սեւաստոփոլ, Ռոստով եւ արտածման ուրիշ նաւահանգիստներու մէջ, ուր արտածելի արմտիք խնամով պիտի քննուին՝ նաւերուն մէջ դրուելէն յառաջ։ Քննիչք պիտի լինին երկրագործական մասնագէտներ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովն նիստ գումարուեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ զբաղեցաւ յարաբերական եւ այլ խնդիրներով։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը տեղեկագրով մը ժողովին հաղորդեց կաթողիկոսական ընտրութեան նկատմամբ մինչեւ ցարդ կատարուած գործողութիւնները։

Ժողովն, ընթեռնլով այդ տեղեկագիրը, շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Ամենապատուութեան այն մասնաւոր հոգածութեան եւ ջանից համար, որովք այնքան խնամով յառաջ տարած էր ամենայն Հայոց ընդհանրական Հայրապետի ընտրութեան վերաբերեալ գործողութիւնները։

Ս. Պատրիարք Հայրն յոտն կանգնած՝ յայտարարեց թէ նուիրական պարտք մ'է իւրն երախտագիտութիւն յայտնել օսմ. կայս. կառավարութեան, որ այս եւ նմանօրինակ պարագայից մէջ միշտ դիւրացուցած է մեր կրօնական եւ ազգային գործողութեանց կարգադրութիւնը։

Ն. Ամենապատուութիւն ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն արեւշատութեան Վեհ. Սուլթանին եւ ժողովականք յոտնկայս «ամէն»ներով մասնակցեցան սոյն բարեմաղթութեանց

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ Սպարապետ Րիզա փաշայի ապարանքը գնաց ի Պէշիքթաշ եւ այցելութիւն տուաւ Ն. Բարձրութեան։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔՈՒԷՆԵՐԸ

Սինօդին կողմէ 44 հրաւիրագրեր ղրկուած էին ի Պատրիարքարան, որոց մին անձամբ Կ. Պոլսոյ Ամեն. Ս. Պատրիարքին ուղղեալ ի դիմաց Պոլսոյ թեմին, եւ 43ը Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութենէն կախում ունեցող գաւառային թեմերէն։ Նաեւ երեք հրաւիրագրեր Սինօդէն ուղղակի ղրկուած էին Կիլիկիոյ ու Աղթամարայ կաթողիկոսութեանց եւ Երուսաղեմի Պատրիարքութեան։ Ուրեմն, Թուրքիոյ թեմերու կողմէ 94 պատգամաւորներ պարտ էին մասնակցիլ հայրապետական ընտրութեան։ Կիլիկիոյ կաթողիկոսը չէ մասնակցած, իսկ Աղթամարայ կաթողիկոսն ու Երուսաղեմայ Պատրիարքն իրենց պատգամաւորները ղրկած են։ Թուրքիոյ թեմերուն կողմէն եկեղեցական եւ աշխարհական ընդ. ամենայն 41 պատգամաւորք ընտրուած եւ ճամբայ ելած են։ Ասոնց մէջէն 12 անձինք երկերկու թեմի ներկայացուցիչ են։ 11 քուէներ եւս նամակաւ ղրկուած են յԷջմիածին։ Ուստի, Թուրքիոյ թեմերէն 94 քուէներէն 64ը ուղղակի կամ նամակաւ պիտի կրնան մասնակցիլ ընտրութեան, եւ բաց կը մնան 30 քուէներ։ Հաւանական է որ ընտրեալ 41 պատգամաւորներէն մէկ երկու անձինք եւս չկարենան անձամբ մասնակցիլ եւ իրենց կողմէ կա՛մ փոխանորդ կարգեն եւ կամ քուէնին նամակաւ հաղորդեն։

Խառն ժողովոյ երեկի նստին մէջ, ինչպէս վերը յիշած ենք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ըստ այսմ պէտք եղած տեղեկութիւնը հաղորդած է ժողովին։

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՔ Ի ԹԻՖԼԻԶ

Այս առաւօտեան ռուսական սուրհանդակաւ առնուած Թիֆլիզի թերթերուն մէջ, որոց թուականը կը հասնի մինչեւ ապրիլ 21, կը կարդանք հետեւեալը.

Երէկ գիշեր (20 ապրիլի, երկուշաբթի) Բաթումէն Թիֆլիս հասան Թիւրքիայէն եկած 11 հոգի պատգամաւորներ՝ 2 եպիսկոպոս, 3 վարդապետ եւ 6 աշխարհական։

Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը մայիս 1ին իւր հաստատման երեքտասաներորդ տարեդարձը պիտի տօնէ իւր վարժարանին մէջ, փոքրիկ հանդէսով մը, որ պիտի կատարուի նոյն առաւօտ յետ աւարտման Պատարագի Գում-Գափուի դրսի Ս. Յարութեան եկեղեցւոյ մէջ։

Ի դիմաց Դպր. Տկ. Ընկերութեան
Տնօրէն Ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Թ. Ղ. ՊԱՂԴԱԶԱՐԵԱՆ Զ. Ս. ՖԸՆՏԸՂԼԵԱՆ

Ի վաճառ հանուած է մեծադիր Աստուածաշունչ մը, պատկերազարդ, սիրուն ծաղկագրերով եւ 1733ին տպագրուած։ Փափաքողք կրնան դիմել «Արեւելք»ի տպարանը։

Ներքին լուրեր

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Բարձր Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեան ներքեւ կազմուած ելմտական յանձնաժողովը Պ. Լըլ Լէոնի եւ Ագարեան Անթօն էֆէնտիի ծանօթ ծրագիրն հաղորդած է օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան, որ անոր մէկ մէկ օրինակը յանձնած է բաժնետարց պատուիրակներուն։ Այս վերջինք երկուշաբթի օր գումարուեր են՝ կայս. կառավարութեան տրուելիք պատասխանին վրայ խորհրդակցելու համար։

Ի Բ. ԴՌՈՒՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ ներքին ու ելմտական գործոց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով, որոց մէկ քանիին նկատմամբ պատրաստուած տեղեկագիրք մատուցուեցան Վեհ. Սուլթանին։

—Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր անօրէն Սըր Էտկար Վինսընտ երէկ Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԲԷՇԻՐ ՊԷՅ

Կայս. պատուակալ թիկնապահ եւ Ծովային գործոց նախարար Վսեմ. Հասան փաշայի որդի նաւային տեղակալ Բէշիր պէյ, որ այս տարի իւր շրջանն աւարտած էր նաւային վարժարանին մէջ, ի մօտոյ Լոնտոն պիտի երթայ իւր ուսումը կատարելագործելու համար։

Դ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿ

Դ. զօրաբանակի հրամանատար Զէքի փաշա, որ Տիարպէքիրի կողմերը կը գտնուի, Մարտինի ու Մուսուլի կողմերը պիտի ուղեւորի Համիտիյէ հեծելազօրաց գունդերու կազմակերպութեան համար։

—Ըստ տեղեկութեանց Սաաթէի, Դ. զօրաբանակի կեդրոնին մէջ գտնուած Պաշ Գալէի զօրանոցին մէկ կողմի պատը փլեր է, սակայն բարեբաղդաբար մէջը գտնուած զինուորներուն ո և է վնաս չէ պատահեր։ Այդ զօրանոցին միւս պատերն եւս խախուտ ըլլալով, զինուորք ուրիշ տեղ մը պիտի փոխադրուին մինչեւ որ ուրիշ զօրանոց մը կառուցուի։

ՐՈՒՍԹԷՄ ՓԱՇԱ

Լոնտոնէն կը գրեն թէ Օսմ. դեսպան Վսեմ. Րուսթէմ փաշա մտադիր է երկամսեայ արձակուրդ մը խնդրել կայս. կառավարութենէն, ջերմուկները մնալու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կրթական նախարարութեան պաշտօնատունն, որ տասն երկու սենեակներէ կը բաղկանայ, անբաւական նկատուած է պարփակելու դիւանները ու պաշտօնեաներն, որոց թիւն աւելցած է կեդրոնին ու գաւառաց մէջ կրթական հաստատութեանց աւելնալուն պատճառաւ։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է նոյն պաշտօնատունը փոխադրել ի Տիվան Եօլու գտնուած այն ընդարձակ շէնքին մէջ, ուր նախապէս կը գտնուէր նոյն Նախարարութիւնը։ Այդ շէնքին նորոգութեան համար 1200 ոսկւոյ ծախք մը որոշուած է, որ պիտի մատակարարուի 1308 տարւոյ ելմտացոյցին շինութեանց ու նորոգութեանց յատուկ գլուխէն։

Վարժապետանոցն եւս պիտի փոխադրուի Կրթական նախարարութեան այժմու պաշտօնատան մէջ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նելիտոֆ, որ արձակուրդ ստացած է, հաւանաբար յառաջիկայ երկուշաբթի պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս ի Բեթերսպուրկ։ Տիկ. Նելիտոֆ ալ պիտի մեկնի իր աղջկան՝ Հէյքոֆ իշխանուհւոյն հետ։

ԵՂԵՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ի Թաւուք Բազար առաղձագործ Գօզմաի սպանութեան գործին համար կատարուած նախնական քննութեամբ հաստատուած ըլլալով որ այդ ոճրին հեղինակներն են սպանեալին աշակերտը Ցակոբ եւ ուրիշ անձ մը նոյնպէս Ցակոբ անուն, տեղեկագիրն ի մօտոյ պիտի մատուցուի Դատական նախարարութեան։ Երկու Ցակոբներն ամբաստանեալ ատենին կողմէ ամբաստանուելէ յետոյ պիտի դատուին Եղեռնադատ ատենին առջեւ։

—Տօքթ. Վուլքովիչի սպանիչներն Մէրճան ու Խրիսթօ, որք մահուան դատապարտուեցան, Ռստիկանութեան Դրան բանտէն կեդրոնական բանտը փոխադրուած են։

—Վճռաբեկ ատեանը օրինական ինչ ինչ կէտերու համար բեկած է Եղեռնադատ ատենի այն վճիռն, որով Թահիր պէյ անուն մարդ մը տասն եւ հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած էր, Շահին անուն վաստակաւոր կին մը սպաննած ըլլալուն համար։ Եղեռնադատ ատեանն այսօր կրկին անգամ պիտի զբաղի այդ դատով։

—Պոլսոյ Չուքուր Չէշմէ թաղին մէջ սպանեալ Խայրի պէյի սպանութեան գործին համար կատարուած նախնական քննութեանց տեղեկագիրն ի մօտոյ պիտի յանձնուի վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազին։ Այդ ոճրին համար ձերբակալուած են սպանեալին կինը, աներն ու զոքանչը։

—Վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազն ի մօտոյ ամբաստանիչ ատենին պիտի յանձնէ նախնական քննութեանց արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրն, ի մասին Մեծ Կղզւոյ մէջ պատահած վիժման դէպքի մը համար ձերբակալեալ անձանց, որք են դայեակ Քալինկօ, աղջիկը Սոֆիա եւ խոհարար Տիմիթրի։

—Ի Սկիւտար Թէնպել Հաճի Մէհմէտ թաղը բնակող Հաֆըզ Ղալիպ էֆէնտի անցեալները Սէլիմիյէի մօտ վիրաւորած ու սպաննած էր Նուրի էֆէնտի անուն մարդ մը։ Սկիւտարի ոստիկանութիւնը Հաֆըզ Ղալիպի նկատմամբ հարկ եղած նախնական քննութիւնները կատարելով, տեղեկագիրն յանձնած է Սկիւտարի ընդհանուր դատախազին եւ հարցաքննութիւնք սկըսած են։

ԵԷՆԻ ԳԱՊՈՒԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Նպաստամատոյց յանձնաժողովն որոշած է որ անցեալ տարի ձմեռուան եղանակին մէջ աղքատաց ածուխ բաշխելու համար հաւաքեալ նպաստէն մնացած եւ օսմ. կայս. Պանքան իբրեւ աւանդ գտնուած գումարն եւս բաշխուի Եէնիգաբուի հրկիզելոց։ Ըստ այս որոշման, այդ գումար յանձնուեցաւ թաղապետութեան Ա. շրջանին։

ԱՂԻՒՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ի Զօպան Չէշմէ գտնուած աղիւսի կայս. գործարանն, որ արքունի նաւարանին վարչութեան ներքեւ կը գտնուի, տարեկան 300,000 աղիւս կարտադրէ։ Մուսթաֆա էֆէնտի անուն անձ մը աղերսագրով մը խնդրած է այդ գործարանն իրեն յանձնել եւ առաջարկած է բոլոր ծախքերն իրեն վրայ ըլլալով տարեկան երկու միլիոն աղիւս արտադրել, որուն կէսն արքունի նաւարանին յանձնել առանց ո և է ծախք պահանջելու։

Ծովային նախարարութիւնը նկատողութեան առած է այդ խնդրագիրն եւ խորհրդակցութիւններ կը կատարէ։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Հելլենական դեսպանուհին ի մօտոյ պիտի երթայ իր կալուածներն ի Ռումանիա, ուր քիչ ատեն իրեն պիտի միանայ նաեւ դեսպան Պ. Մավրոկորտաթօ։

ՁԻՈՒ ԱՐԿԱԾ

Երէկ իրիկուն, ժամ 12ին միջոցները, Թագսիմէն դէպի Բանկալթի սուրարշաւ վազող ձի մը, որ իր հեծեալը վար ձգած էր, գետին տապալեց տարիքոտ յոյն կին մը, որ թոռանը հետ կ'անցնէր Բանկալթիի շիտակ ճամբէն։ Կինը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ գլխէն, իսկ փոքրիկ աղջկան քիթը միայն արիւնեցաւ։ Վիրաւորեալ կինը Չէզար Թերճէմանի դեղարանին մէջ քիչ մը դարմանուելէ յետոյ, դահաւորակով իր տունը փոխադրուեցաւ, ուր քիչ վերջը մեռած է կ'ըսուի։

Ձիավարն ու հեծեալը ձերբակալուած են։

ԱՐԿԻՐՈՔԱՍԹՐՈՅԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ

Արկիրոքասթրոյի ժողովրդեան կողմէ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին ուղղեալ բողոքներուն հետեւանօք, տեղւոյն մետրապոլիտը Վերիա փոխադրուեր է։

Մետրապոլիտին դէմ եղած գանգատներուն գլխաւորներէ մին սա է եղեր թէ, այդ պատճառաւ Խրիսթաքի էֆ. Զողրաֆոս դադրեցուցած էր այն դրամական նպաստն զոր կուտար Քեսթորաթիի Զողրաֆիոն յունական վարժարանին։ Միւս վարժարաններուն վիճակը շատ խեղճ ըլլալով, կը վախցուի որ քիչ ատենէն փակուին։

Ֆէնէրի Պատրիարքարանն ուրիշ մետրապոլիտ մը պիտի կարգէ յԱրկիրոքասթրօ։

ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Պետական Խորհուրդը կանոնագիր մը պիտի պատրաստէ, Պրուսէլի համաժողովին պայմաններուն համաձայն գերեվաճառութեան դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներու մասին։ Այս կանոնագիր պիտի ղրկուի բոլոր կուսակալաց։

ՍՕՍԻԷԹԷ ԺԷՆԷՐԱԼ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ

Սօսիէթէ Ժենէրալ դրամատունը ծանուցած է առեւտրական նախարարութեան թէ մայիս ամսոյ 30ին տեղի ունենալիք բաժնետարց ընդհ. ժողովին մէջ վերջնական որոշում մը պիտի տրուի ի մասին սոյն դրամատան ապագայ կացութեան։

ՄԱՔՐԱՆՈՑ Ի ՊԱՍՐԱ

Ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է Պասրայի ծոցին մէջ եւս մաքրանոց մը շինել եւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է իւր այդ որոշումը գործադրելու համար։

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ երէկ իրիկուն Զմիւռնիա ուղեւորեցաւ։

ՓՈԹՈՐԻԿ Ի ԳԱՐԹԱԼ

Երէկ ժամ 5ին յանկարծ սաստիկ փոթորիկ մը ծագեր է ի Գարթալ։ Սաստկաշունչ հովը՝ շոգենաւի նաւամատոյցին մօտ գտնուած գինետան մը տանիքը փրցնելով 15-20 մեդր բարձրութեամբ վեր հաներ եւ 20-30 մեդր հեռուն գտնուած նորակառոյց ուրիշ խանութի մը վրան ձգեր եւ աւերեր է այդ շէնքը։ Ժողովուրդն ահուդողի մատնուեր է, սակայն բարեբաղդաբար ո և է արկած չէ պատահեր։

«Հազինէ» կ'իմանայ թէ Ատանայի Ճէպէլը Պէրէքէթ գաւառի ընդհանուր դատախազ Սատըգ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ բողոքուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

—Երէկ իրիկուն ի Ղալաթիա Գարանթինայի պաշտօնատունը տանող ճամբուն վրայ գտնուած սրճարանի մը մէջ անծանօթ մարդ մը սրճարանապետին վրայ յարձակեցաւ դաշոյն ի ձեռին, սակայն հոն գտնուողներն արգիլեցին։ Անծանօթն ու ընկերը փախան, բայց քիչ յետոյ ոստիկանաց կողմէ ձերբակալուեցան ուրիշ սրճարանի մը մէջ։

—Նիկոմիդիոյ կերպասի գործարանին մէջ ամէն շաբթու զինուորական պիտոյից յատուկ 160 ծրար չուխա եւ 200ի չափ կերպասներ կը պատրաստուին, որք մէկ կողմէ աստ բերուելով կը յանձնուին զինուորական հանդերձեղինաց մթերանոցին։

—Անցեալ կիրակի օրը Պիլէճիկի ու շրջակայից մէջ կարկուտ տեղալով բաւական վնաս պատճառեր է այգիներու ու թթենեաց տերեւներուն։

—«Սաաթէ» կ'իմանայ թէ Տրապիզոն ուղեւորելու համար Պազտատէ անցնող մէկ քանի Պարսիկ ուղեւորներու կարասիները՝ մաքսային պաշտօնէից կողմէ քննուելու պահուն՝ 57 հատ պարսկական դրութեամբ հին ձեւ ատրճանակներ գտնուեր եւ օրինական գործողութիւնք կատարուեր են։

—Գ. զօրաբանակին կեդրոնին մէջ (Մանասթըր) զինուորագրութեան վիճակ ձըգուելով 23,860 անձինք զինուոր գրուած են։ 177 անձինք եւս իրենց փափաքանաց համաձայն զինուոր գրուած են։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր՝
ՖՐՈՒՖՐՈՒ (FROUFROU)
Մեյլաք եւ Ալէվիի։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ա Զ Դ

Եէտիգուլէի Ս. Փրկչի Ազգ. հիւանդանոցի վագֆներէն ի Պոլիս, Նշանճը փողոց թիւ 67 պարտէզով տունը՝ որ կը պարունակէ վեց սենեակ՝ ընդ ամէնը 310 կանգուն գետին, եւ որոյ ամսական վարձքն է 260 դահեկան, կէսը մաշիլ ինկած եւ աճուրդի դրուած ըլլալը մարտ 5 թուականաւ ծանուցուած էր, այս անգամ յիշեալ կէս տան ԻՆՆՍՈՒՆ օսմ. ոսկի տուող ըլլալով, ըստ օրինի 15 օր պայմանաժամ որոշուած է, ուստի աւելի տուողք պարտին դիմել ի գրասենեակն հիւանդանոցի հոգաբարձութեան ի Կ. Պոլիս Մեծ-Նոր-խան միջնայարկ թիւ 49։

25 ապրիլ, 1892 1—2

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 11 մայիս. — Միքայել Նիքոլայեւիչ մեծ-դուքսին կցորդ զօրավար Պարանով մեռաւ մորթին տակէն վիթալինով եղած ներարկութեան մը հետեւանօք։

—Զօրավար Կրեսէր մեռաւ։ Զօրավարը կը տառապէր արեան թունաւորումէ մը որ յառաջ եկած էր անմաքուր գրիչով մորթին տակէն եղած ներարկութենէ մը։

ՀՌՈՄ, 11.—Պ. Պ. Ռուտինի եւ Բիմարի մերժեցին իրենց պաշտօնները պահելու համար Պ. Ճօլէթթիի կողմէ եղած առաջարկը։ Պ. Պրին ընդուներ է արտաքին գործոց նախարարութիւնը։

ՓԵՇԹԱ, 11.—Երեսփ. Ժողովը նախարարապետին առաջարկով միաձայնութեամբ որոշեց որ առեւտրական նախարար հանգուցեալ Պ. Պարոշի յուղարկաւորութիւնը պետական ծախսով կատարուի։

ՎԻԷՆՆԱ, 11.— Երեսփ. Ժողովոյ մէջ Պ. Լուեճթի հարցուց թէ կառավարութիւնը պիտի թողո՞ւ որ Լոյտի ընկերութիւնը կատարէ Պրեզիլի ուղեւորութիւնները դեղին տենդի համաճարակի միջոցին։

ՓԱՐԻԶ, 11.— Ճաշարանապետ Վերի մեռաւ, որոյ խանութին մէջ բռնուած էր Ռավաչօլ։ Այրի կինն ու աղջիկը ռոճիկ պիտի ընդունին կառավարութենէն։

ՊԵՐԼԻՆ, 11, — Երէկ, յետ միջօրէի, Շվարձպուրկ—Ռիւտոլշթատ իշխանին ձեռօք Հիֆհաուզէր լեռան վրայ կատարուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր յիշատակարանին հիմնարկէքը։ Գերմանիոյ զանազան կողմերէն եկած բազմաթիւ անձինք ներկայ էին։

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԻԱ, 10. — Ֆրանքֆորդի Ռօչիլտեան տան արկղակալն Ռուտոլֆ Նէկլըր, որ խոյս տուած էր, ձերբակալեցաւ օթեւանի մը մէջ ի Ռամլէ։

ՍՈՖԻԱ, 11. — Պ. Լանէլ, որ մինչեւ ցարդ ֆրանսական ընդհ. հիւպատոսարանին գործակատարն էր, այսօր Կ. Պոլսոյ ճամբով Փարիզ ուղեւորեցաւ. դեսպանական մարմինն եւ արտաքին գործոց նախարարութեան քարտուղարը կայարան գացին ողջերթ մաղթելու։

ՖՈՒՌՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՀՌՈՄ, 11. — Նոր վարչապետ Պ. Ճօլէթթի իր ելմտական հիմնագրոյն մէջ կը յայտնէ զինուորական ելմտացոյցէն զեղչեր ընելու դժուարութիւնները, բայց կը յուսայ հաւասարակշռութիւնը ձեռք բերել բաւարար խնայողութիւններով՝ վարչութեան միւս ճիւղերուն մէջ։

ԻՍՄԱՅԻԼԱ, 11, — Մայիս 1էն մինչեւ 10 Սուէզի ջրանցքէն անցնող 112 նաւերու հասոյթն եղած է 2,200,000 ֆրա՛նք։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 30 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՆՈՅ		
3 ամիս Լոնտոնի վրայ		110 0/0
» Փարիզի »		22 95
Օսմանեան Քոնսոլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միւզ. Դ. Սէրի]		22 12
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	22 17
Կէս օրին	»	22 19
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		83 07
» » ժամ 5ին		83 26
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՅ		
Փոխառութիւն Սէրի		50 30
» Բ. »		28 30
» Գ. »		22 17
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 19
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 32
Պանք տը Պօռ.	» »	4 31
Սօս. Շինէ է վալէօր	» »	4 22
Ռէժի	» »	16 00
Թրամվէյ	» »	5 77 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի	Փր.	81 50
[illegible] Գ. Կ.		95
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՅ		
Օսմանեան ոսկի	ղր.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 05
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107
Իմփերիալ	»	89 30
Քրէյմեր	»	51 15
Ռուսիոյ թղթադրամ	»	8 60
Մէճ. արծաթ [տուրք.]	»	108 03
Ազնիւ արծաթ	»	101 10
Մեթալիք	»	98 40
Թասֆիյէ	»	18
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 11 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 61
» » 4 1/2 %	105 30
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	20 42
» երկաթուղի	80
» Րէժիի բաժնեթուղթք	365
Պանք Օթօման	578 75
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	— —
Գրէտի Լիոնէ	785
Իտալական Ռանթ 5 %	90 47
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	423 12
Եգիպտական միացեալ	490
Օսմ. մաքս. ապահովագիր	467 50
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	383 75
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 47 1/2
ԼՈՆՏՈՆ, 11	
Անգլ. քոնսոլիտէ	97 97
Օսմ. » Սէրի Դ.	20 25
» » » Ա.	50 75
» » » Բ.	28 87
» » » Գ.	20 25
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	13 06
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	96 92
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	91 42
[illegible] (փոխառ. Ռոչիլտ)	104 75
Ռուսական 1890	95 37
[illegible] երկաթուղի	20 1/2
[illegible] երկաթուղի	12
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 324
ՎԻԷՆՆԱ, 11	
Օսմանեան երկաթուղի	39 90
» Րէժիի բաժնեթուղթք	172
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 75
» Փարիզի »	47 60

Գաւառական լուրեր

ԱՐԱԲԿԻՐ, 13 ապրիլ

Ամսոյս 7ին քաղաքս ժամանեցին կայսերական Դրդ զօրաբանակի հրամանատար Վսեմ. Մէհմէտ Զէքի փաշա եւ իւր հետեւորդներն, Իսմայիլ Հագգը փաշա, որ ի Տիգրանակերտ նոր կազմելի զօրագնդին պիտի լինի հրամանատար, կայսերական թիկնապահ Վէհպի պէյ, սպայակոյտի տեղակալ Մահմուտ պէյ, հեծելազօրաց հազարապետ Զէքերիա էֆէնտի եւ բազմաթիւ զինուորներ՝ ընդ որս էին սուրհանդակ գնդապետ Իպրահիմ պէյ, որ Քարբերդէն յատկապէս ղրկուած էր դիմաւորելու համար զՆորին Վսեմութիւն. քաղաքիս տեղական, տեղւոյս զօրաբաժնին հրամանատար Ալի պէյ, հազարապետ Հասան Րիֆաթ էֆէնտի որոյ գրական արժանիքն ծանօթ է իւր հրատարակած գործերով, ամբողջ զինուորական մարմինն, եւն. եւն.։ Արդէն պաշտօնական անձերէ ոմանք մինչեւ Ակն քաղաք եւ ոմանք մինչեւ Աչոտկայ գիւղ ընդառաջ գնացած էին Նորին Վսեմութեան ի պատիւ եւ հրաւիրելու համար յայցելութիւն քաղաքիս։ Առաջնորդ. փոխանորդ հայրն ու ազգային վարչութեան անդամք, քահանայք, ուսուցիչք եւ Ազգ. Կեդր. Ուսումնարանի աշակերտք դիմաւորեցին զՆորին Վսեմութիւն քաղաքէն դուրս։ Աշակերտք քաղցրանուագ երգեցին մեր Վեհ. Սուլթանին ձօնեալ երգ մը, Արժ. Տ. Ներսէս քահանայ Պալթայեան ի դիմաց Արաբկիրու հայ ժողովրդեան՝ մատոյց ուղերձ մը, յորում անկեղծօրէն բացատրուած էին տեղւոյս հայոց հաւատարմական զգացմունքն առ մեծազօր գահն Օսմանեան, եւ որ կը պարունակէր ջերմ բարեմաղթութիւններ վասն երկարութեան անգին կենաց մեր Օգոստափառ Վեհապետին։ Նոյնպէս Կեդր. Ուսումնարանի ուսուցիչներէն Պ. Ապահ Կէօկիւզեան ի դիմաց ուսուցչական մարմնոյն եւ աշակերտաց՝ կարդաց ճառ մը, որ կը դըրուատէր մեր լուսամիտ Կայսեր կրթասիրութիւնն, որոյ շնորհիւ Թուրքիոյ ամէն կողմերն սկսած է ծաւալիլ ուսմանց ու գիտութեանց լոյսն կենսաւէտ, եւ կը յայտնէր թէ Նորին Վեհափառութեան շնորհիւ՝ հայ մանկտին եւս ունի ընդարձակ միջոց յառաջդիմելու կրթական ասպարէզին մէջ։ Նորին Վսեմութիւն՝ կանգ առած՝ շատ սիրով ընդունեց Տ. Ներսէս հօր մատուցած ուղերձն, Պ. Ապահի ձեռքէն ճառին օրինակին հետ ընծայուած ծաղկեփունջն, եւ յետ զմայլմամբ ունկնդրելոյ ճառին ու երգերուն, խորին գոհունակութիւն յայտնեց սոյն հաւատարմական արտայայտութեան համար։ Ն. Վսեմութեան եւ ուղեկցաց գոհունակութեան ապացոյց է այն սիրալիր ընդունելութիւն, որով պատուեցան տեղւոյս ազգայնոց ներկայացուցիչք թէ Նորին Վսեմութենէն եւ թէ իւր հետեւորդներէն, երբ իւրաքանչիւրին օթեւանն այցելեցին ըստ կարգին։

Հետեւեալ օրն եւս Ն. Վսեմութեան մեկնած պահուն ողջերթ մաղթելու համար քաղաքէն դուրս զօրանոցին դէմ, կարգաւ շարուեցան նախ զինուորական մարմինն, ապա Կեդր. Ուսումնարանի աշակերտք, աղջկանց վարժարանի աշակերտուհիք եւ միւս թաղային կրթարանաց ուսանողք՝ խումբ խումբ։ Երբ Վսեմ. հրամանատարը մօտեցաւ, կեդր. ուսումնարանի աշակերտք սկսան երգել եւ աղջկանց վարժարանի կողմէն հինգ սպիտակազգեստ մատաղատի օրիորդք, օգնութեամբ Արժ. Տ. Ներսէս եւ Տ. Եղնիկ քահանայից՝ նուիրեցին իւրեանց ձեռագործներէն գեղեցիկ բանուած բարձի եւ մուճակի երեսներ, ծաղկեփունջեր եւ ուղերձ մը, որով այդ ծաղկահասակ էակներ խոստովանելով հանդերձ թէ իւրենք դեռ նոր աշակերտած են ուսման եւ ձեռագործի, հետեւաբար չէին կարող արժանաւոր բան մը պատրաստել, կը խնդրէին ընդունիլ իւրեանց դոյզն նուէրներն ոչ իբրեւ մեծ ինչ եւ ընտիր՝ այլ անոնցմով կը փափաքէին որ իւրեանց կրթարանն ալ յիշատակ մը ունենայ Նորին Վսեմութեան մտաց մէջ, եւ խոստումներ կ'ընէին շնորհիւ մեր բարեխնամ Կայսեր՝ զարգանալու յուսմունս ի գիտութիւնս եւ ի ձեռագործս։ Մեծ գոհունակութեամբ ընդունելէ յետոյ այդ ծաղկատիպ զաւակաց ծաղկեայ նուէրներն, մեկնեցաւ Նորին Վսեմութիւն աստի ի Քարբերդ, եւ մինչեւ ի Պոլանճըգ՝ ողջերթ մաղթելու գնացին քաղաքական եւ զինուորական տեղակալ պէյերու հետ Առաջնորդ. փոխանորդ Արժ. Տ. Յուսիկ հայրն, Ազգ. վարչութեան անդամներէն եւ քաղաքիս պատուաւոր ազգայիններէն ոմանք. բաւական տեղ ընկերացան մերայինք, մինչեւ որ Նորին Վսեմութիւն ընծայելով նոցանց վերջին հրաժեշտն՝ մեկնեցաւ գաւառիս ազգայնոց յղելով իւր բարեւներն ու գոհունակութիւնը։ Նոյն օրը ազգ. առաջնորդաբանին կողմէ հեռագրաւ հաղորդուեցաւ «Թագվիմի Վէգայի» պաշտօնաթերթին եւ «Արեւելք» օրաթերթին խմբագրութեանց՝ Նորին Վսեմութեան այսր ժամանումն, եղած ընդունելութիւնն ու աստի մեկնումն։

Յիշեալ քահանայից հետ, մասնաւորապէս գովեստի և գոհունակութեան արժանի էին ազգ. վարչութեան անդամներէն Մեծ. Պօղոս էֆ. Տէրպէտէրեան և Կարապետ էֆ. Տ. Միքայէլեան, որք ո՛ և է ջանք չխնայեցին տեղւոյս ազգայնոց պատիւը պահելու համար այս հանդիսին առթիւ, մանաւանդ վերջինն՝ որ անդամ է նաեւ տեղւոյս Իտարէի Ժողովոյն և հիւրընկալած էր՝ պատուաբեր եղանակաւ Վսեմ. հրամանատարին հետեւորդներէն մին, հազարապետ Զէքերիա էֆէնտին, որ հայու չափ գիտէ խօսիլ հայ լեզուն և յոյժ քաղաքավար անձնաւորութիւն մ՚է։ Ոչինչ նուազ օգտակար ծառայութիւն մատոյց այս առթիւ Մարտիրոս էֆ. Ճիլերճեան Թուրք լեզուի հմտութեամբն։

Ց. Պ. Մ.

ԵԴԵՍԻԱ, 15 Ապրիլ

Զատկական տօներն անցան սովորական զուարթութեամբ։ Գեր. Առաջնորդը թէեւ ֆիզիքապէս տկար՝ որով անկարող գտնուեցաւ Մեծ Պահոց մէջ քարոզել ժողովրդեան, կրցաւ սակայն Աւագ շաբթուան հանդիսաւոր ժամերգութեանց նախագահել եւ ի մխիթարութիւն ժողովրդեան պատարագեց Զատկի առաւօտ, յորմէ անմիջապէս յետոյ գնաց վանքի բնակարանը եւ հոն ընդունեց շնորհաւորական այցելութիւնները։

Մասնաւոր գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Ազգ. Աղքատախնամ Հոգաբարձութիւնն՝ սոյն Զատկական տօնին առթիւ եւս շատ մը թշուառ ընտանիքներու կենսական անհրաժեշտ պիտոյքը մատակարարեց. եւ կարօտելոց ստուար խումբն որ Աւագ հինգշաբթի դիզուած էր Հոգաբարձութեան մառանին անցքերուն մէջ ու շրջակայքը, կը մեկնէր ակներեւ գոհութեամբ։

—Անջրդի Թաղերուն յատկացեալ ջուրն՝ Օսմանեյէ կամրջին եզերքէն յայսկոյս վերածուած՝ խողովակներու մէջէն կը պոռթկայ կը թափի այժմ վարի ձորագետին մէջ։

Դրամական անձկութեանց պատճառաւ ջրուղիներու մնացորդ ընդհատեալ շինութիւնք վերսկսան այս անգամ, մանաւանդ այն հոգածու քաջալերանաց վրայ, զորս քաղաքիս Վսեմ. կառավարիչն ուղղած էր Գեր. Առաջնորդ Հօր՝ մասնաւոր տեսակցութեան մը միջոցին։ Եւ վերջին քանի մ՚աւուրց եռանդուն աշխատութեանց շնորհիւ, ջրուղին՝ կամրջէն քաղաքի պարսպին արդէն եկած յանգած եւ ներս անցնելու վրայ կրնայ համարուիլ։

Ի նկատ առնելով այս բարեպատեհ մօտաւոր պարագայն՝ Գեր. Առաջնորդ հօր կողմէ շաբթուս մէջ գրուած յայտարարութիւն մը կը սահմանէ այն պայմանները, որոց համեմատ պիտի կրնան մասնաւորք ջուր առնել իրենց տուները եւ պիտի հաստատուին հասարակաց աղբիւրներ։

Սոյն կարեւոր ձեռնարկութեան անխափան ի կատար ածման համար Գեր. Առաջնորդ հօր առջի օրէն իսկ ցուցած շրջահայեաց աշալրջութիւնն՝ ջերմ շնորհակալեաց արժանի է։ Նոյնպէս յիշատակութեան արժանի են այն գովելի ջանքերը զորս ի նպաստ ջրուղեաց շինութեան բացուած հանգանակութեան գործին մէջ՝ փոյթեռանդըն ի գործ կը դնէ Կրօն. Ժողովոյ Ատենապետ Արժ. Տ. Աբրահամ քահանայ Արևեան, որ ջանասէր պատուարժան եկեղեցական մ՚է։

—Քաղաքիս զինուորական հրամանատար Ֆէրիք Էմին փաշա 4-5 օր առաջ ուղեւորեցաւ ի Հալէպ, ուր պիտի նախագահէ Յանձնախմբի մը որ պաշտօն ունի քննելու զինուորական-ելմտական կարեւոր խնդիրներ։

—Նախորդ ամսոյ մեծ մասամբ ցամաք ընթացքը թէեւ պահ մը երկիւղ ազդեց երկրագործներու, եւ ցորենի վաճառականաց կարծրասրտութիւն պատճառելով արմտեաց գիներու աստիճան մը վրայ դնելուն տեղի տուաւ, բայց ներկայ ամսոյ մէջ մերթ ընդ մերթ տեղացող գարնանային անձրեւաց տարափք զգալաբար չէզոքացուցին նախորդ ամսոյ թողած աննպաստ տըպաւորութիւնը. ի մի բան՝ ցանքերն այժմ գոհացուցիչ վիճակի մէջ կը նկատուին. եւ եթէ 2-3 անգամ եւս անձրեւէ, առաւելապէս գոհացուցիչ վիճակ մը կը ստանան յառաջիկայ հունձքերն։

Զմոռնանք նշանակելու թէ՝ շատ անգամ արտակարգ բնութեան վտանգներ, օրինակ՝ մարախ, թրթուր, կարկուտ, կը հասնին առաւել կամ նուազ մասամբ աղաւաղելու բնութեան բեղուն օժիտները եւ ջլատելու երկրագործին քրտնավաստակ ձեռքը, որ յետ դժուարաքիրտն աշխատութեանց՝ կը պարզուէր ամփոփելու իւր տքնութեանց արդիւնքը։

Վերջին երկուքն՝ թրթուր և կարկուտ, արդէն բաւական այգեստանաց պատճառեցին զգալի վնասներ. եւ գաւառիս հունձքն ամբողջ կը գտնուի այժմ՝ առաջնոյն՝ մարախի սպառիչ սպառնալեաց տակ։ Տայր Երկինք որ անհետանար քանի մը տարիէ ի վեր գաւառիս եւ շրջակայից միայն պատուհաս դարձած սոյն չարիք։

Գ. Կ. Ռ.

ՆԱՄԱԿ ՓԱՐԻԶԷ

ՓԱՐԻԶ, 1 մայիս

Ամենակարող Արարիչն առատապէս շնորհած է անթիւ բոյսերն և կենդանիներն, ոչ թէ միայն մարդկութեան սնունդ ըլլալու համար, այլ և բոյսերը՝ բազմաթիւ հիւանդութեանց սպեղանի եւ շատ մը կենդանիներ ալ՝ իրենց հազուագիւտ հանգամանաց պատճառաւ, իբրեւ պանծալի օրինակ հանդիսանալու համար։

Այսպէս Եզովբոս, Լաֆոնթէն և Ֆլօրիան հռչակաւոր առակախօսք և Հումպէլ ու Պիւֆոն նշանաւոր հեղինակք՝ բուռն ակիւնով դրուատած են կենդանեաց եղական հանգամանքներն և մարդկանց ընծայած են զայնս իբրեւ տիպար՝ իմաստասիրական եւ բարոյական տեսակէտներով։

Աւաղ որ, մանաւանդ հրաշալի առակները մեր տղայ հասակին մէջ կարդալով, ըստ բաւականին չենք հասկնար եւ ըստ արժանւոյն չենք գնահատեր այդ թանկագին հատուածներուն ուշագրաւ խորհրդածութիւններն եւ երբ հասկնալու կարող հասակին կը հասնիմք՝ յոյժ սակաւք կուզեն վերստին զանոնք ընթեռնուլ։

Այս առակներու մէջ դեր խաղացող կենդանիներէն ինձ համար միշտ նշանաւոր երեւցած է մրջիւնն, որ խնայողասիրութեան և աշխատասիրութեան օրինակելի տիպար մը հանդիսացած է։ Փարիզու մէջ, ուր շատ մը խնայողական ընկերութիւնք կան, ամենէն զարգացեալ և արդիւնաւորն եղած է «Մրջիւն» անուն մի խնայողական ընկերութիւն, որ հիմնուեցաւ 1879 մայիս 1ին «Բրէտի Բօժէրսիայլ Նէնտիւսթրիէլ» մեծանուն դրամատան առաջնակարգ պաշտօնեայներէն միոյն, Մ. Պօլի նախաձեռնութեամբ և ջանիւք։

Ընկերակցութեան ամեն մէկ շրջանը տասը տարուան տեւողութիւն ունի և այս ժամանակամիջոցին մէջ իւրաքանչիւր անդամ ամիսն 3 ֆր. պարտի վճարել, բայց սկզբնական մի քանի ծախքերէ՝ որք 7 ֆր. 50 սանդիմ կը հասնին։

Հաւաքուած ստակով կը գնուի Քրետի Ֆոնսիէի և Փարիզու Քաղաքին արժեթղթերն, եւ ասոնց տոկոսներն ու վիճակահանութեամբ շահուած պարգեւներն՝ ամենեցունց բաժինն է, այսինքն թէ տասը տարի վերջ՝ այսպէս գոյացեալ գումարը կը բաժնուի ամբողջ անդամոց միջեւ։

Ամեն ոք կարող է մէկէ աւելի բաժին գրուիլ եւ փափաքողը կարող է տարեկան վճարումը կանխիկ ընել, տարեկան տոկոսը զեղչելով, ամեն տարի մայիս 1ին մէկ մէկ նոր շրջան կսկսի և արդէն մէկ քանի շրջաններ լրացած են և արդիւնքը բաժնուած է, մինչ ցարդ լրացած շրջանները հարիւրին 4½ էն աւելի տարեկան տոկոս արտադրած են։

Փափաքելի է որ մերայինք ևս այսպիսի ընկերութեանց մասնակցելով և իրենց լուման անդադարապէս վճարելով, շրջաններէն վերջ առատ արդիւնքներ վայելեն։

Սոյն ընկերութիւն Գաղղիոյ մէջ ցարդ 30,000 էն աւելի բաժանորդ ունի և Փարիզու մեծահռչակ անձնաւորութիւնք վարչական խորհրդոյ անդամ են, նաեւ ամեն մեծ քաղաքաց մէջ մասնաճիւղեր եւ ներկայացուցիչներ կան, որք իրենց պաշտօնը ձրիաբար կը վարեն։

Պոլսոյ մէջ ներկայացուցիչն է Քռէտի Լիօնէի Պոլսոյ ճիւղի Տնօրէն քաջածանօթ Մ. Լըմուան։

Բայց մեզ համար աւելի փափաքելի է որ սոյն սկզբանց վրայ տեղական մասնաւոր ընկերութիւն մը հիմնուի. այդպիսի ընկերութիւն մը աւելի վայելուչ կը լինէր անուանել «Մեղու», զի Մրջիւնն իւր մեծամեծ յատկութեանց հետ, փոխատու չլինելու եւ սնապաշտ լինելու թերութիւնն ունի, մինչդեռ Մեղուն միւս յատկութեանց հետ՝ այլոց օգտակար հանդիսանալու բարեմասնութեան եւս տէր է։

Նմանօրինակ ընկերութիւն մը կրնայ նաեւ իւր հասոյթներուն մէկ փոքր մասն հանրօգուտ հաստատութեան մը յատկացնել, ի մասնաւորի մեր Ազգ. Հիւանդանոցին։

Կը մաղթեմք զի սոյն դոյզն տողեր լըրջամիտ անձանց ուշադրութիւնը գրաւեն եւ զանոնք յորդորեն այսպիսի մարդասիրական և բազմօգուտ ձեռնարկի մը նախաձեռնութիւնն ստանձնելու։

ՅՈՎ. ԹԻՒՅՍԻՉԵԱՆ

ՀԱՍԳԻՒՂԻ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այս խորագիրը զարմանք չառթէ թող անոնց որք ժամանակէ մը ի վեր վարժուեցան միշտ տխուր արձագանգներ առնել Հասգիւղի թաղային գործերէն. Նորութիւններ ալ ունինք, այո, աւասիկ ամենէն աւելի թարմ նորութիւններէ մին։ Անկից վեց եօթն ամիս առաջ, օրին մէկն յանկարծ լուեցաւ որ մանկամարդ ֆրանսուհի մը ֆրանսական վարժարան մը պիտի բանայ ի Հասգիւղ. [illegible] ծնողք ուժանք սրտի սփոփանք մը զգացին, դէմքերնին ճառագայթեցաւ, հրճուեցան, ըստ որում իրենց աղջիկներն ա՛լ միայն հայերէն չպիտի խօսէին, ֆրանսերէն ալ պիտի խօսէին, գուցէ այս առթիւ հայերէննին մոռնային, ի՜նչ փոյթ, բաւ է որ ֆրանսերէնը կարդալ, գրել և խօսիլ գիտնային — չորս հինգ տարի վերջ բոլորովին մոռնալու ապահովութեամբ սակայն։ Իսկ թաղականներու յօնքերը պռստեցան, քիչ մը յուզուեցան — բնական է — և միջոց մը խորհեցան որ արգիլեն այդ ձեռնարկ. ի զո՛ւր, ֆրանսուհին եկաւ՝ Բերայէ չէ՞ս գիտեր որ անկիւնէն, հետն ունենալով ծերունի հայրն, ճշմարիտ ֆրանսացի մը, որ բազում ընտիր աշակերտներ ունեցած է, կ՚ըսուի։ Եւ բացուեցաւ դպրոցը, երջանկայիշատակ Ներսէս Պատրիարքի տանը մէջ. ֆրանսուհին հոն գրաւ իր կայքն, Զըքալըրի բարձանց վրայ, հովասուն և առողջաւէտ չէնքի մը մէջ, որ մէկ կողմէն կը նայի Հէլէլեան ամփրայի ընդարձակ գետնին վրայ, ուսկից լայնանիստ ու հաստաբեստ ապարանն անհետացած է եւ ակնահաճոյ կանաչութիւն մը ևեթ կայ հիմակ հոն, և միւս կողմէն կը նայի Շահնազարեան վարժարանի աւերակներուն վրայ. տխո՛ւր բաներ։

Ֆրանսուհին, միջահասակ աղջիկ մը, անմիջապէս ի գործ սկսաւ. արդարեւ ազգային վարժարանէն բաւական թուով աղջիկներ եկան և ֆրանսուհւոյն դպրոցը մտան, ուր ձեռագործ, դաշնակ, ձեւագիտութիւն, ֆրանսերէն լեզու և հայերէն լեզու կաւանդուէին. դեռատի աղջիկ ունեցող ծնողք համակրանք ցոյց տուին, ուզեցին քաջալերել այս նորութիւն, որպէս զի ծաւալ գտնէ, և օր մըն ալ այնպէս մը ըլլայ որ Ներսէսեան վարժարանին մէջ գտնուող բոլոր աշակերտուհիներն հոն փոխադրուին, և ազգային վարժարանը փակուի. ի՜նչ աղուոր ու ճարտար հնարք՝ եկեղեցին ծախուց բեռէ մը ազատելու. խե՜ղճ Ներսէսեան վարժարան, ինչե՞ր տեսեր ես և տակաւին ինչե՞ր պիտի տեսնես։

Հիմակ այս նորութիւն կը շարունակուի յաջողութեամբ, հիմակ հայ աղջիկունք հայերէնէն գուցէ աւելի աղէկ կը խօսին ֆրանսերէնը, հիմակ ըղձակաթ ծնողք սքանչացմամբ և բերանաբա՛ց կը լսեն ֆրանսերէն թըշտօն թոթովումն բառերու հնչիւնն իրենց աղջկանց կարմրագեղ շըթանց վըրայ, հիմակ, ա՛հ, հիմա՛կ, ֆրանսուհիին վարժարանը գերազանցութիւն մը ունի ազգային վարժարանին վրայ. ի՞նչ կըսէք այս նորութեան։

Մատմուազէլը երբեմն երեկոյթներ կուտայ, ուր կ՚երթան հրճուիլ աշակերտուհեաց ծնողք՝ իրենց զաւակներուն խայտանքին ու կայտառանքին ի տես։

Նախընթաց գիշեր, թատերական մանր ներկայացում մը իսկ սարքեցաւ հոն՝ աշակերտուհեաց գերակատարութեամբ. ներկայ էին ծնողք, և այլ անձինք. հայ աղջիկներ, ֆրանսական բեմի վըրայ, ֆրանսական աշխուժութեամբ ու համարձակութեամբ օժտեալ, ֆրանսերէն տիրաթեք ու չարաճճի լեզուն ունէին իրենց բերնին մէջ. ա՛հ, ի՜նչ հրապուրիչ, ի՜նչ ըղձալի բան։

Յաւարտ ներկայացման, պարահանդէս տրուեցաւ։

Հրեաններ ալ ներկայ են եղեր...

Ահա՛ Հասգիւղի նորութիւնը։

Ն.

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂԵՏԸ ՂԱՐԱՎԱՆՔՈՒՄ

Կաղզուանից մօտ 10 վերստ հեռու դէպի օսմանեան սահմանը, գտնվում է Ղարավանք 30 տուն ունեցող հայաբնակ գիւղը։

Մի քանի օր առաջ լուր եկաւ այստեղ, որ Ղարավանքի հողերը ճաքճքվում են, գետինը տեղ տեղ բարձրանում և տեղ տեղ իջնում է, ճեղքուածները հետզհետէ մեծանում են և գիւղին վտանգ է սպառնում։ Բոլոր ասածները ստուգելու համար՝ անձամբ գնացինք յիշեալ գիւղը. դեռ գիւղը չը հասած, ճանապարհին առուների եզերքներին տեսանք գետինը ճաքճքված, որ բնականաբար ջրի ազդեցութեամբ էին իջել. բայց երբ մըտանք գիւղը և տեղացի մի քանի մարդկանց առնելով, ման եկանք բոլոր տեղերը, մի տեսակ սարսուռ ազդեց մեզ վրա։ Ցոյց տուին մեզ ահագին տարածութիւններ, ուր ճեղքուածը հասնում է կէս մետրի, ահագին մեծութեամբ արտեր բնական բարձրութիւնից իջել են 2—3 արշին, մի բոլորակ տեղ գիւղի մէջ, որի մեծութիւնը կը լինէր 2 քառակ. սաժէն, բարձրացել է 2 թիզաչափ, մի ուրիշ արտ գիւղի ներքեւում, որ հաւասար բարձրութեան է եղել մի շաբաթ առաջ, այսօր մի կողմը բարձրացել է, իսկ միւս կողմը իջել։ Տեղացիները ցոյց տուեցին այն գիծը, որ առաջին անգամ ճեղքուել է. նա սկսվում է հարաւ արեւմտեան կողմը գտնված սարի գագաթից (սարը հեռու է գիւղից 3—4 վերստ) անցնելով դարուփոսը, մըտնելով գիւղ, քանդելով 4 մարագ, գերեզմանատան վրայով անցնելով, մըտել է դաշտը։

Պատմում են, որ մարտի 30ի գիշերը ոչինչ չէ նկատուել, յաջորդ օրը ճեղքերը հազիւ երեւացել են, իսկ մինչեւ ապրիլի 3ը գոյացել են վերոյիշեալ դարուփոսը և ճեղքուածները մեծացել են. այժմ մի առանձին փոփոխութիւն այլ ևս չէ նկատվում։

Պահապան զօրքը դուրս է եկել տներից և վրանի մէջ է ապրում. ժողովուրդը ահ ու դողի մէջ, մտածում է տեղափոխվել մի ուրիշ տեղ։ Մեր հարցումին, թէ որ և է ցնցում, ձայն կամ հոտ իմացել են, մեր ուղեկիցները բացասական պատասխան տուին։ Ի՞նչ է արդեօք այս աղետի պատճառը, երկրաշա՞րժը թէ ջուրը։ Ոմանք ասում են, որ երկրաշարժի հետեւանքներ են, ոմանք, թէ ջուրը ձիւներից անչափ քանակութեամբ հալվելով, ծծվել է ներս, փափկացրել հողը և այժմ նստում է։ Առ այժմ դըրական ոչինչ ասել չէ կարելի. ասում են բնագէտ պիտի գայ տեսնելու եւ բացատրելու այս տարօրինակ երեւոյթը։

Ղարավանքցիք անգործ նստած են, վախենում են վարել, ցանել։ Ի՞նչ կը լինի հետեւանքը, այժմ դժուար է գուշակել։

Կաղզուան Բ. Մ.

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

ՊՐՈՒՍԱ, 27 ապրիլ

Մի քանի օրէ հետէ Պրուսայի ջերմուկները գտնուելուս առթիւ, հանրութեան ծառայութիւն մը մատուցանելու փափաքով կուզամ տեղւոյս բաղնիքներուն վրայ մի քանի տեղեկութիւն հաղորդել հանրօգուտ թերթիդ միջոցաւ։

Այստեղ 12 բաղնիք կան. 4ը երկաթուղւոյն ճամբուն վրայ ուր կայարան շինուած է և 8ը քաղաքէս 20 վայրկեան հեռու, դէպ ի վեր, Չէքիրկէ ըսուած տեղը։ Ասոնց 9ը երկաթային, 2ը ծծմբային և մին արծաթային են. ասոնցմէ զատ մասնաւորաց ապարանքներու մէջ ալ բաղնիքներ կան, բայց և այնպէս այս 10ը երկաթային բաղնիքները մի միայն ջղային հիւանդութեանց բուժման կը ծառայեն, իսկ միւսները Պրօպատիկէ աւազանին պէս՝ անդամալոյծներուն, ջղացաւ, յօդացաւ, սիրտի, միջքի ցաւ ունեցողներուն եւ այլոց։ 100էն 90 օգտակար կ՚ըլլան այս երկու ծծմբային բաղնիքները. անոնց ջուրը թէպէտեւ մէկ տեղէն կուգայ, բայց երկու մասի կը բաժնուի, մին կանանց բաղնիքը, միւսը արանց բաղնիքը կ՚երթայ. այս ջուրը 85 աստիճան տաքութիւն ունի. առողջ մարդոց համար, որք առհասարակ կը մտնեն, պաղ ջուր խառնելով 30 աստիճանի կ՚իջեցնեն, իսկ հիւանդաց համար երկու բաղնիքներուն մէջ ալ կարգաւ պանեօներ կան, ուր բուն ծծմբայինէն կը լեցունեն և ուր 12 ժամ վերջը կարելի է մտնել։ Օրը երկու պանեօ առնողը՝ այդ գործին յատկացուած բաղնեպանին միջոցաւ առջի իրիկուընէ լեցնել կուտայ առաւօտուն մտնելու համար. երբ հիւանդը պանեօէն ելլէ, անմիջապէս բաղնեպանն հիւանդին աչքին առջեւը այդ ջուրը կը պարպէ, նորէն խողովակներու միջոցաւ կը լեցնէ իրիկուան համար, այնպէս որ երբ մտնուի՝ 33-34 աստիճանի իջած կ՚ըլլայ արդէն։ Ոմանք կ՚ըսեն թէ խարդախութիւն կ՚ըլլայ, դուրսէն պաղ ջուր կը խառնեն կամ թէ մէկ անգամ մնացուած պաղած ջուրին մէջ տաք կը խառնեն կամ դուրսէն ափ մը ծծումբ կը նետեն. ասոնք շինծու խօսքեր են, վասն զի ջուրը այնչափ առատ է որ օրը եթէ 2000 հոգի լուացուի ու 1000 պանեօ լեցուի, նորէն գիշերը պարապը կը վազէ ջուրը. անցեալները Բերայի լրագիրներէն մին այս մասին ակնարկութիւն մը ըրած էր. կարելի է այս տեղի Եւրոպացւոց պանդոկին համար ըսուած ըլլայ, քանզի անոր ջուրը երկաթային է և եղող հիւրը ծծմբային ուզելով, անոր կամքը կատարելու համար թերեւս երկաթայինին մէջ ծըծումբ նետած ըլլան։ Արդէն պանեօ մտնողը պիտի տեսնէ թէ ջուրին երեսը բնականէն ծծումբով գոյացած է. այս բաղնիքներուն ներսը յատկապէս հիւանդաց համար փոքրիկ սենեակ մը կայ. ջուրը այդ սենեակին քովէն շըրջան ընելով կ՚անցնի իւր բաժնուած տեղերը կ՚երթայ. այս սենեակը մըտնողը 60 աստիճան տաքութիւն պիտի գտնէ, այնպէս որ մարդ մը այդ սենեակը 10 վայրկեան հազիւ կարող է կենալ. ջուրի պէս քրտինք կը թափէ. բայց մարմնոյն մէջ որչափ որ հինցած ցաւեր կան ամենքն ալ դուրս կուտայ. առաջին անգամ հիւանդը կը ծանրանայ, և կարծելով թէ այդ լոգանքը օգուտ չը պիտի ընէ, կը վախնայ որ մի՛ գուցէ աւելի հիւանդանայ. բայց նոյն իսկ օգուտ ընելուն համար է որ քիչ մը կը հիւանդանայ. ներսը ինչ որ գաղտնի մնացած էր՝ դուրս կուտայ։ Քանի մը օր վերջը կամաց կամաց կը սկսի աղէկնալ. այս երկու ծծմբային և երկու երկաթային բաղնիքները Տիւեան գերդաստանին սեփականութիւնն են և Պրուսայի հին ընտանիքէ Տէրվիչեան Միրիճան էֆէնտին վարձու բըռնած է տարեկան 650 ոսկիի. 150 ոսկի ալ ծախք ունի, որով 800 ոսկիի կը լինայ։

Այս երկու բաղանեաց վրան կահաւորուած սենեակներ կան. արդէն բաղնիքներուն դիրքը դաշտէն բարձր է և երբ պատուհանէն նայուի՝ պարզուող տեսարանն զմայլանք կ՚ազդէ. աչքը առաջին չափ ընդարձակ դաշտ, գարնանային ամեն գեղեցկութիւնով օժտուած, ծառերու վրայ թռչնոց տիւ եւ գիշեր անդադար ճռուողիւնը, ամեն կողմանէ հոսող առատ գետակներուն խոխոջը, գիւղացւոց ճռճռացող սայլերուն ձայները մէկզմէկ խառնուելով՝ կարծես խիստ հեռուն անծանօթ երկրի մը մէջ փոխադրուած կզգաս ինքզինքդ։

Գիւղերէն ամեն օր գեղջուկ կանայք՝ կաթ, արդար իւղ կամ կարագ, սեր, մածուն և հաւ կը բերեն։

Ամեն տեսակ հանքային բաղնիքներ ունեցող և մեր քթին տակը՝ Պոլսէն այժմ 7 ժամ, ամիս մը վերջը 5 ժամ տեւողութիւն ունեցող քաղաք մը ինչո՞ւ մեր հարուստները և մեր բարեկեցիկ վիճակ ունեցող էսնաֆները, ընտանեօք կամ առանձին գալով, գէթ 15 օրի չափ լոգանք չեն ըներ, օդ չեն փոխեր, մանաւանդ որ Եւրոպական ջերմուկներէն աւելի առողջարար են ասոնք և Եւրոպիոյ բաղնիքներու ծախքին գրեթէ 100էն 10ը ծախսել բաւ է։ Արդեօք ամեն գարնան Եւրոպիոյ ջերմուկները աշխարհի ամեն կողմէն գունդագունդ դիմող եւրոպացիները մենէ աւելի՞ շըռայլ են, ձրի ստա՞կ վատնող են։

Ո՛չ, անոնք մենէ աղէկ գիտեն ստակին յարգը, մենէ աղէկ տնտեսագէտ են, բայց մենէ ալ շատ աւելի իրենց մարմինը քաջառողջ պահելու հոգածու, որովհետեւ երբ մարդուս մարմինը առողջ է, գլուխն ալ առողջ կ՚ըլլայ, յիշողութիւնը, բանականութիւնը եւն առողջ կ՚ըլլան։ Գուցէ առարկուի թէ, «ի՞նչ ունինք, գոհութիւն Աստուծոյ, ողջ առողջ ենք»։ Մարդ մը անպատճառ հիւա՞նդ ըլլալու է որ զինքը դարմանէ, այդ առողջութիւնը յարատեւ շարունակելու, և ապագային գալիք հիւանդութեանց դէմ դնելու համար՝ գէթ տարին մի ամիս օդ, ջուր փոխելու է, պաղ կամ տաք լոգանք ընելու է։ Անցեալ օր բարեգցի երկու երիտասարդներ այս ջերմուկները կայցելեն. պատեհութիւն ունեցայ հետերնին տեսնուելու. ըսին թէ «այս ջուրերուն այսպէս պարապ տեղը գետի պէս վազել երթալը տեսնելով շատ կը ցաւինք, մենք այսպիսի ջուրերուն մարմին մը չը դըպած մէկ կաթիլն անգամ չենք կորսնցներ»։ Զը մոռնամ ըսելու որ այստեղի կեանքը սուղ չէ. մարդ մը 20 օր կենալու, 20 ծծմբային, 20 երկաթային լոգանք ընելու համար, ուտելով խմելով անկողնով ամեն հանգստութիւնով 8-10 ոսկի ծախսէ բաւական է։ Այստեղ անսովոր ծախսեր չի կան. կառքերը աժան են, և առ հասարակ ուտեստը Պոլսոյ հետ բաղդատմամբ 100էն 30 աժան։

ԱՐՇԱԿ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Հանր. Պարտուց վարչութիւնը մտադիր է նուազուրդի դնել նաւերու վարձումը Փոկէէն կամ Պէնկազիէն աղ փոխադրել տալու համար Թուրքիոյ ծովեզրի իր մթերանոցներն, հետեւեալ ընդհանուր պայմաններով.

Նաւուց վարձումը պէտք է տեղի ունենայ վարչութեան կողմէ պատրաստուած վարձագրին պայմաններուն համեմատ։ Այս վարձագիր պիտի դրուի մրցակցաց տրամադրութեան ներքեւ։ Նուազուրդի մտնողը պէտք է յայտարարէ թէ կատարելապէս ծանօթ է անոր և ազատօրէն կը հաւանի ամեն պայմաններուն անխտիր։

Նուազուրդի մտնողը պարտի՝ Վարչութեան կողմէ այժմ ի գործ դրուածներէն նուազ վարձագներ ընծայել, որք նշանակուած են ի ստորեւ՝ առաքումներու քանակութիւններուն հետ՝ ծովեզերաց զանազան մասերուն համար։

ՍԵՒ ԾՈՎ.—12,000,000 քիլոկրամ. 100 քիլոկրամը 2 ղրուշ, Մէճիտիէն 20էն, Փավաքէն, որ կը գտնուի Վոսփորի մուտքին վրայ, մինչեւ Սամսոն, և 2,25 ղրշ՝ այս քաղաքէն մինչեւ ռուսական ծովեզրը։

ՄԱՐՄԱՐԱ ԾՈՎ.—10,000,000 քիլոկրամ, ընդ որս Կ. Պոլիս. 1,67½ ղրուշ, ի բաց առեալ Նիկոմիդիոյ ծոցածոցը, որուն համար կը վճարուի 1,87½։

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍ (ՍԵԼԱՆԻԿ).—3,000,000 քիլոկրամ, 1,70 ղրշ։

ՔԱՐԱՄԱՆԻԱ.—1,000,000 քիլոկրամ, 2,50 ղրշ։

ԱԴՐԻԱԿԱՆ ԾՈՎ.—1,200,000 քիլոկրամ, 3,25 ղրշ.

Այս առաքումներ կը կատարուին Փոկէի աղհանքերէն մերձ ի Զմիւռնիա։ Պէնկազիի աղը Սուրիա կը ղրկուի տարին մերձաւորապէս 8,000,000 քիլոկրամ քանակութեամբ, ի գին 2,50 ղրշի։

Վարչութիւնը իւրն կը վերապահէ, իր պէտքին համեմատ, յիշեալ քանակութիւններն աւելցունելու կամ պակսեցնելու իրաւունքը։

Նուազուրդի մտնողը պէտք է յանձն առնէ վարչութեան յանձնելու՝ հրաման ընդունած օրէն մէկ ամիս պայմանաժամաւ՝ իրմէ պահանջուած նաւն այսինչ կամ այնինչ տեղւոյն համար, ապա թէ ոչ վարչութիւնն ինք պիտի վարձէ նաւը, պայմանաւ որ նուազուրդի մտնողին վճարել տայ պայմանագրեալ գիներուն վրայ աւելորդ տարբերութիւնը։

Նուազուրդի մտնողին կողմէ յիշեալ պայմանաժամաւ տրուած նաւը պէտք է որ պատրաստ ըլլայ առնելու իր բեռը մէկ ամսուան երկրորդ պայմանաժամու մէջ, հակառակ պարագային, վարչութիւնն ինք պիտի կատարէ այդ գործը, միշտ թողլով նուազուրդի մտնողին։

Նաւերը պէտք են առ հասարակ առաջին կարգի ըլլալ և անոնք որ այդպէս չեն, ութ տարուընէ աւելի հին պէտք չէ ըլլան։ Միեւնոյն պայմաններն առաջարկուած ժամանակ, նախամեծարութիւն պիտի տըրուի օսմ. դրօշակ կրող նաւերուն։

Վարչութեան կողմէ վճարելի գումարն, իւրաքանչիւր նաւու համար, զատ զատ կը տրուի այն ժամանակամիջոցին և պայմաններուն համեմատ, որք որոշուած են վարձագրին մէջ։

Նուազուրդի մտնողը պէտք է վարչութեան սնտուկին յանձնէ եօթն հարիւր օսմ. ոսկւոյ գումար մը, կամ օսմ. արժեթուղթեր օրուան գինով, 25 առ հարիւր վաթսուն առաւելութեամբ։ Այս գումար պիտի ծառայէ իբր երաշխաւորութեան դրամ, ուսկից վարչութիւնը վար պիտի դնէ, առանց ո և է դիմումի, աւելորդ տարբերութիւններն վարձելու գնոց վրայ, զորս պիտի ընէ ի հաշիւ նուազուրդի մտնողին՝ վերոյիշեալ պայմաններուն համեմատ։

Վերջին ազդով մը պիտի ծանուցուին նուազուրդի պայմաններն, ինչպէս նաեւ օրն ու տեղն, ուր պիտի կատարուի նուազուրդը։

Կ. Պոլիս 9 մայիս, 1892

ՄԱՄԼՈՅ ՆԵՐՔԵՒ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆԴԵՐՁ
ՆՐԲԱՐՈՒԵՍՏ ԱՇԽ. ՔԱՐՏԷԶՕՔ
Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ
Գին 5 ղուրուշ

ԱԶԴ.—Երկաթուղիով մինչեւ Վիէննա ուղեւորելու համար երկրորդ կարգի տոմսակ մը կայ պատրաստ, որ սովորականէն բաւական պակաս գնով կը վաճառուի։ Դիմել «Արեւելք»ի Խմբագրատունը։

1—2

Լ՚էքոնոմ Էնթերնասիոնալ ընկերութեան հաւաքիչ Պ. Սահակ Սարրաֆեան իւր պաշտօնէն դադրեցուցած ըլլալով, այլ եւս ընկերութեան անուամբ ստակ չի ստացուի. հակառակ պարագային ընկերութիւնը պատասխանատու չըլլալուն համար, յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի։

Տնօրէն ընկերութեան
Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆ

Փարիզի բոլոր վայելչասէր տիկնայք կը գործածեն Տիւֆանը, Սառա Պէռնար Փուտրան, և Տիւֆան հոտեղինաց վաճառատան միւս բոլոր արտադրութիւնները։

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻ

Յառաջիկայ յունիս 1/13ին, միջօրէէն ետք ժամը 1ին (Ռ. Ե.) օսմ. ծխախոտի Ռէժիին ընդհ. կեդրոնատեղւոյն մէջ ի Ղալաթիա, պիտի ձեռնարկուի 2,200 խորանարդ մեթր տախտակի հայթայթման նուազուրդի։

Յանձնառութեանց տետրին մէկ օրինակը պիտի յանձնուի այն ամեն անձանց որք խնդրեն զայն ընդհ. տնօրէնութենէն (Գ. ճիւղ)։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս 24 ապրիլ 1892

ՆԻՔՕԼԱ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

[illegible] 99

Պ. Նիքօլա Անտրիօմէնօ այս անգամ Եւրոպայէ բերել տուած է լուսանկարչութեան յատուկ բազմաթիւ նորահնար գործիներ թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր լուսանկարներու պատրաստութեան համար։ Պ. Նիքօլա Անտրիօմէնօ ինքն անձամբ կը հանէ իրեն դիմող բազմաթիւ յաճախորդաց լուսանկարները։ Իբրեւ ապացոյց իւր կատարեալ յաջողութեան և յաճախորդացը հարկ եղած ապահովութիւնը տալու համար կը ծանուցանէ որ եթէ լուսանկար մը առաջին անգամ չյաջողելով տիրոջը կողմէ մերժուի, պատրաստ է երկրորդ անգամ հանել զայն։ Ո՛վ որ կը փափաքի թէ՛ աժան գնով, թէ շուտ և թէ բնականին նման լուսանկար մը ունենալ կրնայ աւելի՛ն օգուտ քաղելով դիմել Պ. Նիքօլա Անտրիօմէնօի լուսանկարչատունն, ուր ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնայ։

Ինչպէս որ յստակ և պայծառ օրերու մէջ, նոյնպէս ամպոտ և մառախլապատ օրերու մէջ եւս լուսանկարք ամենայն յաջողութեամբ պիտի հանուին նոր գիւտերու շնորհիւ։

Զգուշացէ՛ք կարգ մը անձերէ, որք ինքզինքնին իբրեւ լուսանկարիչ կը ներկայացնեն։ 39—90

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

«Տրաքօ» շոգենաւը, նաւապետ Բիքըրին, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյ 1ին և 16ին (Ն. Տ.) աստ կ՚ըսպասուի։

ԻԼԱՆ

Տէրսաատէ ինշա օլան Զըրաաթ պանգասը պինասընըն միւնագասասը էվվէլճէ իլան օլունան տօղրամա իսքէլէսինին մահֆ հալ րուսմինին 30ընճը բէնճշէնպէհ կիւնի միւնագասասընա խիթամ վերիլմէսինէ ախրէն գարար վերիլմիշ իսէ վէ մայըսըն [illegible] ճումա իրթէսի կիւնի սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ խօսն օլուր իսէ գապուլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն մէզքիւր կիւնլէրտէ սաաթ 9ա գատար Նաֆաա տայիրէսինտէ Զըրաաթ պանգասընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

29 նիսան 308

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Ճէնուպ ճէպխանէ շահանէսինին իտարէսի իչուն գօնթօրաթօ ... բաղթ օլունաճագ օ-ան 2,000,000 գըյէտէն 2½ միլիոն գըյէյէ գատար մանգալ քէօմիւրիւնիւն իթասընա թալիպ օլանլարըն շէրայիթինի անլամագ իւզրէ մայըս րուզին 5ինճի կիւնինէ գատար լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 41 1—3

Զաղար, Սանեա, Մէչօվա, Գարբնճա, Բրէվէզէ, Լօրօս մէվգըլէրինտէ պուլունան ասաքիրը շահանէ իտարէսի իչուն 308 սէնէսի իլոյը իպթիտասընտան 309 սէնէսի աղըստօսը նիհայէթինէ գատար մանգալընտան մէվգըլէ միւնագասասա պուլունան բուղտէյ սաաթինին սէնէյ գըրէյի ճէտոլ 320 բարաս մանգալի թալիպի էօհտէսինէ օլուպ չէնրը մահըսըն 2ինճի կիւնի իհալէյի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան պուլունան թալիպ օլանլարըն մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 40 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 2,488,197

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,975,500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաժական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ... համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ա սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՏԻԱՖԱՆ

Կ. ՄԱՂՋԻԵՑԵՌ ԵՒ ԸՆԿ.

ՓԱՐԻԶ — 32, Օբեռայի ծառուղին, 32 — ՓԱՐԻԶ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԻՒԹՔ

ՏԻԱՖԱՆ

ՓՈՒՏՐԱ ՍԱՌԱ ՊԼԸՆԱՐ

Ռուսական Օ տըֆբոլնեը	Ռէժանի անուշահոտութիւնք
Ա լա Բօֆէ՚Տ'էսբանեէյ ջուր	Սառա Պլէնար »
Ֆեստրա անուշահոտութիւնք	Տիաֆան կաթ Իռիսի

Աճառք, Էքսթռէ, արդուզարդի ջուր, եայլն

Կը վաճառուի հոտեղինաց ամէն աղէկ վաճառատանց մէջ:

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ 1888 ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՓԱՐԻԶ 1879

QUINA-LAROCHE

ԳԻՆԵՀԱՄ ԼԱՐՈՇԻ

Գինա Լառօշը հասարակ պատրաստութիւն մը չէ, այլ լուրջ ուսումնասիրութեանց և աշխատութեանց արդիւնք, որք ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացուցած են անոր հեղինակը:

Միացունել երեք գինգինաներու բաղադրութեանց ամբողջ պայմանները, լեառ յոյժ ախորժահար իքսիր մը պատրաստել. ահա՛ Գինա-Լառօշի հաստատեալ գերազանցութեան գաղտնիքը, որով դիւրացուցած է ստամոքսի հիւանդութեանց, անախորժութեան, անարիւնութեան, երկարատեւ ջերմի և այլոց բժշկութիւնն. — Կը գտնուի ի Բարիզ, Թ. 22 և 19 Տրուօ փողոց. և Դեղատանց մէջ. 211

ՑՕԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺՈՒԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ Լիթին Ալը հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն եւ քարը (մէզին հետ մէկտեղ քշելով միւս անլուծելի նեթերն ալ). Ասով է որ անչափ ազդեցիկ են վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ:

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ:

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քօքայով շինուած ՄԱՌԵԱՆԻ ԳԻՆԻՆ անգացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է, գերընտիր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան գործարանաց, ձգտող ձայնական լարերու. Քինքինայէն նախամեծար է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածուող դեղերուն մէջ ամենէն գերազանցն է. Իւր քաղցր համով ընդունուած է իբր ազնուագոյն գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւով մը ներքեւ, ոյժ և առողջութիւն կուտայ. Կը բժշկէ երիկամրդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէ տկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ. ԹՈՄԱՌԵԱՆԻ, քօքայի առաջին ծաւալիչը, Պուլվառ Հոսման, 41, Բարիզ. Թուրքիոյ բոլոր դեղարաններու և դեղագործական մթերանոցներու մէջ կը գտնուի:

Լ'ԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ÉCONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ զղջնալով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յաւմելէտս կըվատնենք:

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք:

Ահաւասիկ «Լ'Էքօնօմի Էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամսը հինգ, տասը եւն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը:

ԱՐՈՒԹԵՆ ՕԳՏՈՒՆԵԱՆ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՕՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ:

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն. Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Րօեայէալ Վինտզըրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգիլէ մազերու թափելն եայլն. Այս դեղ, որուն տէրը չքադրամի արժանացած է մազերու միակ վերանորոգիչն է. Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է. Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի. Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով:

Վերժինիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ: Այս եւս կը ծախուի Րօեայէալ Վինտզըրի ծախուած տեղերը:

MORRHUOL DE CHAPOTEAUT

ՇԱՊՕԹՕԻ ՄՕՐՈՒՕԼԸ

Մօրիւօլը կը ներկայացնէ զուտ մորու ձկան իւղի բոլոր կազմական սկզբունքները, բացի իւղային հանգամանքէ: Ամէն մարդ գիտէ մորու ձկան իւղի անպատեհութիւնները, ճաշակի և հատատելեաց անախորժ է և շատ անգամ անմարսելի ու փորհարութիւն յառաջ կը բերէ: Մօրիւօլով բոլոր այս անպատեհութիւնք կ'անհետին, և այսօր քաղաքային և գինուորական հիւանդանոցներու և անկելանոցներու մէջ բժիշկները չափազանց ուրախ են ունենալով Մօրիւօլը, դեղ մը որ ախորժակը կը զօրացնէ, որ հիւծախտաւորներու դէմքին կուտայ բնական կորսուած գոյնը, որ կը բուժէ հազը և գիշերային քրտինքը, և հիւանդին կը շնորհէ ոյժ և բարեկեցութեան առողջ: Մօրիւօլը ապացուցած է կը տրուի առանց դժուարութեան, խելքն կը բարեփոխէ կազմն այն անձանց որք յաճախակի հարբուխներու ենթակայ են: Մօրիւօլը ամենեւին չի նմանիր մորու ձուկ բուտծ միզուած քներուն. պղպջ կլոր գնտիկներու մէջ դրուած է. իւրաքանչիւր կը ներկայացնէ թուխ մորու ձկան իւղի ծանրութեան 25 անգամը, բժիշկները կը նկատեն այս դեղահատը գործնական ամենէն ձոխը:

Կեդրոնատեղին ի Բարիզ, Վիվիէն փողոց:

VIN DE PEPTONE

CHAPOTEAUT

ԳԻՆԻ ՇԱՊՕԹՕՅԻ

Կերակուրները սաամոքսային հիւթի զօրութեամբ մի մասնաւոր նիւթի կը վերածուին որ բէբթօն կը կոչուի և որ արեան մէջ անցնելով մարմնոյ այլ և այլ մասունքը անընդհատ վերակազմելու կը ծառայէ. ուստի եթէ ստամոքը հիւանդ լինի, սա ամենակարեւոր գործողութիւնը 'ի կատար հանելու ոյժն ու զօրութիւնը չը պիտի ունենայ բնականաբար. ասոր համար Մ. Շապօթօ բէբսինի միջոցաւ բէբթօնի վերածեալ եզի միսն նոյն իսկ ստամոքսի ուղղակի գործողութենէն արտադրեալին նման մի բմբթօն ձեւք բերած է որով կրնան սնունդ առնուլ շատ ծանր և բազմաւոր մարսողութենէ զուրկ ստամոքսունեցող հիւանդներ, ինչպէս են անարիւնք, հիւծեալք, ապաքինեալք, և զանազան պատճառներով տկարացած անձինք. ասկէց զատ կրնայ նաեւ տղայոց աճումը դիւրացնել և ծերոց ալ սնունդ մատակարարել.

CHAPOTEAUT Pharmacien, 8, rue Vivienne, PARIS C
Et dans les principales Pharmacies.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յիտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յեգիպտոս. — Չքադրամ 1885ի Անվէրսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիէննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը:

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է: — Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական գարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի:

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը:

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր: Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է: Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելծի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբերաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով:

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻՍ 2218

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Լիվրբուլ, Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանոնէր	1700
Աբօլլօ	3500	Կիգանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	2000	Կրօսնօ	2200	Քուինօ	2800
Պասանօ	3000	Հէրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3600	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Եակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ժիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդրինկօ	8200
Գադօ	2000	Քօլըրինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գիտօ	2500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիդօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբէտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էսքիմօ	2600	Մուրիլօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըս	200
Երաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զէմֆօ	200
Ֆալքօն	800	Օփորթօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օտտօ	2000	Մօզէլթօ	120
Էմիրըլտ Մօնարք					8000
Բիրթըն Մօնարք					8000
Լըդիէն Մօնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
7

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջեւ կանոնաւորաղեւճանք

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլ որ մայիս 11ին Մարսիլիայէն և մայիս 17ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի.

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Աւրնիա որ պիտի մեկնի մայիս 17ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և ուրիշ ուղեւորութեան

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
5 *Մումհանէ Սէթէ Ֆրանսէզ*

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՆՈՒՇԻ ՈՒ ՕՇԱՐԴԿԻ ԱՊԱՄՆԵՐ

ԱՆՈՒՇԻ ՍԿԱՀԱԿՆԵՐ, ԴԳԱԼՆԵՐ ՈՒ ՍԿՈՒՏԵՂՆԵՐ

ԴԵՂԱԿԵՐՏ ԵՒ ԶԱՐԴԱՐՈՒՆ

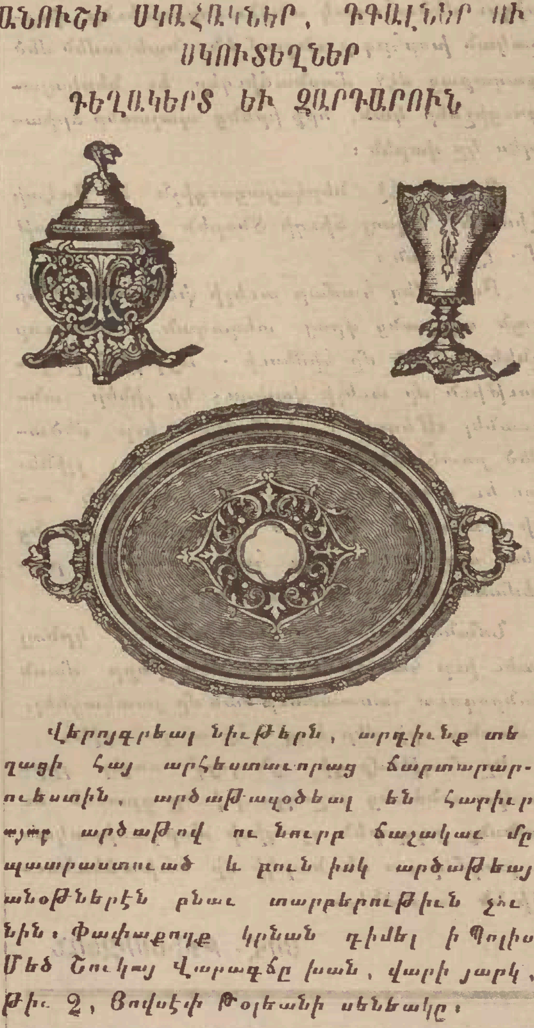

Վերոյգրեալ նիւթեր, արդիւնք են ղացի հայ արհեստաւորաց ճարտարարուեստին, արծաթազօծեալ են հարիւր տոկոր արծաթով ու նուրբ ճաշակաւ մը պատրաստուած և բուն իսկ արծաթեայ անօթներէն բնաւ տարբերութիւն չունին. Փափաքողք կրնան դիմել ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Վարագճը խան, վարի յարկ, Թիւ 2, Յովսէփ Թօլեանի սենեակը.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 27 9 *Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.*

Գշ. 2 10 *Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով*

Դշ. 29 11 *Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին.*

Դշ. 29.11 *Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին.*

Եշ. 30 12 *Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.*

Ազդ — Ապրիլ 29 11, երկուշաբթի օրը կ'մեկնի դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակ Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւըն 10

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Ալէքի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է զանազան և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազդեցիկ սոյն յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը սոյն դեղին ամէն. Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անզգալի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ալ անուններն տրուած է ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր.

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախուտուրէ վայրերէ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և աղաններու ծակերէն ելած թունաւոր կաշերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ.

Ալէքի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և գուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ապահովապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար սոյն, միայն թէ տրուած հրահանգին համեմատ գործածուի. Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Պոլսոյ. 23

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուր ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի և Սեւ-ծովու միջեւ

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գաթալօնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պաթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ադլաս	2393
Սէֆալօնիա	5517	Սարտինիա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2.43	Թրինիտատ	899
Քէսար	1876	Մարոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Աճէբօ շոգենաւը, Նաւապետ Սիլք, Լիվըրբուլէն աստ կը հասնի դէպի ամսոյս 23ին.

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ *Գործակալ*
Thomas C. Joly
Ալիքսիանտրիա խան Թիւ 11
17 *Ղալաթիա*

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Վանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Փր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բոնէ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.

Ա. Տ'ԷՅՇԹԱԼ, *... նախկին երեսփոխան, նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ*

Ս. ՄԱԼԷ, *Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Մէտիթէրրանէ» Երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. կայս. Պանքայի, ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.*

Թ. ՕՏԷՌ, *Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մօնթանեի և Էբինաքի ածխահանաց ընկերութեան.*

Ս. ՀԻՒՐՍԷԼ, *Նախագահ Մելիւզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան.*

ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԷՐ. *Նախկին պետական խորհրդական*, ՏՆՕՐԷՆ
Պառօն Ժ. ՍԸՌԻԶ, *Նախկին ելմտական քննիչ*, ԴԵՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.

Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ, *Հօթինկէր և Ընկ. դրամատեարց տունէն.*

Ֆ. ՄԻՇՕ, *Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆրանսայի Հիւսիսային Երկաթուղւոյն.*

Հ. ՄԻՐԱՊՕ, *Միրապօ Բաքար, Բիւքարի և Ընկ. դրամատեարց տունէն.*

Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, *Լանտի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ.*

Ա. ՎԷՐՆ, *Վէրն և Ընկ. դրամատեարց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, տեսուչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքային.*

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՌ, ՏՆօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Դեր-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Փր. 10,000,000
Պահեստի դրամ.	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243 580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, *Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանքայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2*